

HLUBOCKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 1 – LEDEN – CENA 15 Kč

KOZY LÉČÍ

4 Povídaní o kozách

8 Slovo místostarosty

9 Spolek Schwarzenberg slaví 30 let

10 Opatovice pod sněhem

13 Vydry a sníh

14 Kde bude úložiště jaderného odpadu?

16 Nová sportovní hala otevřena

18 Knihy, které bychom měli číst

19 Rok s Covidem za námi?

20 Chceš hrát softball?

22 Domácí lékař Hitlerových

24 Baseballisté získali zkušeného trenéra

HLUBOCKÝ ZPRAVODAJ

Číslo 1 – leden 2021. Ročník 52.
Vychází měsíčně.

Vydává: Městský úřad Hluboká nad Vltavou, Masarykova ulice 36, 373 41 Hluboká nad Vltavou.
Kulturní nabídka (Panorama)
774457 269 přes den.

Redaktorka: Alena Mitter
píše články neoznačené podpisem.
Tel.: 775 622 006.
E-mail: alenoviny@volny.cz.

Redakční kruh: Ing. Eva Smrčková,
Marie Krejcarová, Jan Piskač
Grafické zpracování: Adam Růžicka
Foto: Mgr. Lucie Jozová, Adam Růžicka

Redakční uzávěrka dvacátého v měsíci, ale vítáme příspěvky dříve! Za obsahovou správnost příspěvků ručí autoři.
Náklad 600 výtisků.

Tiskne: Tiskárna PROTISK, s. r. o. Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., ředitelstvím odštěpného závodu Jižní Čechy v Č. Budějovicích, j.zn. p -5696/96 ze dne 4. listopadu 1996, ev. číslo: MK ČR e. 109 10.

Nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme. Anonymy neuveřejňujeme. Děkujeme za vaše informace, upozornění či zprávy, které nám poskytnete.

Předplatné časopisu – 220 Kč / rok (11 čísel)

Motto do nového roku:

Hláška z filmu Světáci: Když jsou tři, a z nich jen jeden chytřej, tak mezi nimi nesmí, NESMÍ!!! dojít k hlasování!

Jestlipak víte, že slovo vakcína má původ v latinském vacca, což znamená KRÁVA!? Tuhle skutečnost připomenul na svém facebooku herec Hanuš Bor. To víte, herci teď mají hodně času, mají hlad, jak si pochvaluje pan prezident, a tak mohou víc a líp přemýšlet a bádat...

Ale žerty stranou. Právě skončil rok 2020, který se stane proslulým jako rok covidu. Připomeňme si dvě osobnosti, pro dnešní dobu hodně významné. V prosinci 11. prosince se narodil Robert Koch (1843) a čtrnáct dní po něm, také v prosinci, 27. 12. 1822 spatřil světlo světa jiný gigant, Louis Pasteur. Tihle dva muži vlastně stvořili mikrobiologii. Pasteur, vycházející z Kocha, „vyrobil“ první skutečnou vakcínu! Oba byli muži laboratoře, muži pokusu. Ale nelze nezmínit ještě prvního člověka, který na myšlenku imunizace připadl. Byl to Angličan, žádný výzkumník, ale venkovský doktor Edward Jenner, narozen roku 1749, který si, právě proto, že léčil venkovany, všiml, že kdo se nakazil KRAVSKÝMI neštovicemi, nikdy nedostal ty strašné pravé. A tak „infikoval“ zdravé dítě těmi zvířecími (průběh nemoci je mírný) a po jeho uzdravení to riskl, nakazil dítě pravými a podle jeho předpokladu – nemoc nepropukla. Tento pokus je považován za první skutečnou vakcinaci.

Zázrak!!! Než ho začali brát vážně, byl samozřejmě zdrojem posměchu... Jenner, po pravdě, nezačínal úplně na zelené louce, už před ním účinky imunizace znali Číňané, Turci a další, ale on první to uchopil principiálně. A začal tomu, podle těch anglických kraviček, z jejichž strupů po neštovicích tu první vakcínu dělal, říkat VACCINATION!

A šup... Přeskočili jsme rok 2020 a pár dní roku 2021 už sebou nese první proočkované. Naděje na brzkou změnu k lepšímu tak díky vědě nezmizela.

V Česku se to moc nenosí, děkovat vědcům, že celému světu vytrhli trn z paty a postupně strhnou roušku z pusy. To spíš oslavujeme konspirační teorie, bojíme se iluminátů a zednářů. Nemůžeme přijít na jméno Billu Gatesovi a Evropské unii. Chudák pranýřovaný dobrodinec Bill Gates si opovržení jistě zaslouží, vždyť z vlastních vydělaných peněz založil největší soukromou charitativní nadaci na světě, rozděluje peníze na univerzitní stipendia pro zástupce menšin, na

prevenci AIDS, boj s nemocemi, které ohrožují hlavně země třetího světa, a další účely. Gates daroval přes 100 milionů dolarů na pomoc dětem postiženým AIDS, dalších 750 milionů dolarů mezinárodnímu Fondu pro vakcíny, který bojuje s nemocemi jako např. černý kašel, spalničky, dětská obrna a žlutá zimnice, a ve svých aktivitách s manželkou nadále pokračuje. Fufky! Kdyby jeho kritici chtěli, jistě by sami darovali něco na dobrou věc. Ale asi nechtějí.

A Evropská unie? Vznik vakcíny během necelého roku je velkým triumfem nejen vědy, ale i politiky.

Evropská komise totiž udělala na jaře z hlediska Evropanů tu nejlepší možnou věc. Zaplatila stovky milionů eur jako zálohu, díky níž mohly farmaceutické firmy urychlit vývoj vakcín a začít rovnou budovat i továrny na jejich výrobu. Výměnou za to získala UNIE předkupní právo. Nejpokročilejší vakcína od konsorcia Pfizer/BioNTech byla Evropskou lékovou agenturou schválena před koncem roku a hned se rozběhla distribuce a očkování. Členské státy si ji budou kupovat, rozdělovat se má podle počtu obyvatel. Celkem má EU nasmlouváno u šesti různých výrobců tolik očkovacích látek, že kdyby všechny vakcíny při schvalování uspěly, bylo by možné Evropu proočkovat hned několikrát.

Společný postup je tedy zároveň formou pojištění proti nezdaru ve výrobě vakcíny, kterou by si malé Česko nemělo šanci vytvořit. Vakcína od Pfizeru prošla testy na více než 43 tisících dobrovolnících – a vedlejší účinky nebyly závažné. Vakcínu po Británii doporučila také expertní komise ve Spojených státech, což je další signál, že očkování funguje a je bezpečné.

Tři bývalí američtí prezidenti a britská královna oznámili před schválením vakcín, že se nechají očkovat hned, jak to bude možné. Šli tak příkladem ostatním občanům. U nás se pan prezident – vrchní velitel ozbrojených vojsk, vyjádřil, že se bojí jehly (snad ho neslyšely malé děti, které na různá očkování chodí v útlém věku povinně a bez reptání). A pan premiér (bez sleziny) nevěděl, že prý se zeptá pana doktora. Zeptal se, a nechal se očkovat.

Spása v podobě vakcíny tak zřejmě učiní nový rok skutečně novým rokem s návratem obvyklého života.

Ehmm, ještě jsem zaslechla, že někteří lidé, co si neumí nahledat relevantní informace, se děsí, že prý nám vakcína změní DNA! Kež by to u některých jedinců bylo možné!

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Městský úřad Hluboká nad Vltavou, blahopřeje občanům, kteří v lednu 2021 oslaví významná výročí:

Jaroslav Rada	92 let	Hluboká
Marie Jozová	91 let	Kostelec
Marie Vicková	90 let	Hluboká
Jiří Jirmus	90 let	Hluboká
Zdeňka Lopatková	90 let	Kostelec
Anežka Kloidová	85 let	Hluboká
Hana Nosálová	80 let	Hluboká
Anna Posekaná	75 let	Hluboká
Vladimír Papoušek	75 let	Hluboká
Jan Hojdar	75 let	Hluboká
Josef Joza	75 let	Hluboká
Josef Matějka	75 let	Hluboká
Luděk Štěpánek	75 let	Hluboká

Do dalších let přejeme všem dobré zdraví, spokojenost a osobní pohodu.

V lednu oslaví 55. let společného života – smaragdovou svatbu – manželé Příbylovi z Kostelce.
Srdečně blahopřejeme!

Narodili se:

Antonín Toncar	Hluboká
Elena Tutko	Hluboká
Filip Kos	Hluboká
Nela Kovářová	Hluboká
Josef Zwettler	Hluboká
Matyáš Radda	Hluboká

Opustili nás

Josef Bláha	Hluboká
Eva Rybáčková	Hluboká
Jiří Drmota	Hluboká
Milan Janda	Hluboká
Vlasta Hallová	Hluboká
Jan Kosina	Hluboká

Vzhledem k současné situaci ani matriční úřad zatím neví, zda se bude konat obvyklé „Vítání občánků“, ale i přes tuto nejistotu prosíme rodiče, kteří by měli zájem, ať zašlou na matriku souhlas se zasláním pozvánky. Formulář naleznete na stránkách města. Lze možno osobně v úředních hodinách nebo mailem. V případě konání této události budou vyrozuměni.

Občané, jubilanti, kteří si nepřejí být uvedeni ve společenské rubrice Hlubockého zpravodaje, ať tuto skutečnost oznámí s nejméně měsíčním předstihem v kanceláři místní matriky.

Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTA

▪ SDH Purkarec v průběhu roku vykonával pomocné práce k technickému zajištění akcí na Karlově Hrádku – např. elektrika, postavení stanů, příprava materiálu na oheň, manipulace s mobiliářem, úprava zeleně a vyřezávání náletů na korunách zdíva, odstranění pokácených dřevin atd. K tomu je doporučeno posílit rozpočet OV Purkarec.

▪ Zastupitelstvo města prominulo v důsledku pandemie odvody pro PMH z provozu parkovacího systému a o prominuté odvody navýšilo rozpočet PMH.

▪ V souvislosti s dokončováním datového centra společnosti WEDOS v Hamru byl zpracován návrh na opravu městské komunikace, která slouží jako příjezd k nemovitostem. Je navrženo komunikaci provést s betonovým povrchem a z důvodu odvedení srážkových vod doplnit vozovku příčnými odvodňovacími žlaby.

▪ Rada města doporučuje zastupitelstvu města souhlasit s budoucím převzetím stavebních objektů v rámci realizace akce silničního obchvatu v úseku obce Pištín – Dasný – České Vrbné.

▪ Od loňského roku, kdy se na hřbitově v nové části s urnovými hroby připravilo 50 míst s betonovými základy pro pronájem, bylo dosud pronajato téměř všech 50 míst. Zájem je velký, a to z řad hlubockých, tak i mimohlubockých občanů. Celkem se v této části počítá s cca 150 místy. Na jaře budou připravené betonové základy nainstalovány.

Vzhledem k omezeným možnostem pohřbívání bylo navrženo upřesnit podmínky pro pohřbení větou „pohřebiště slouží především pro obyvatele města Hluboká“. Dále je možné uzavřít smlouvu s obcemi, které u nás historicky pohřbívají z důvodu absence jejich vlastního hřbitova. Například Dasný, Chlumec a které tuto službu musí ve veřejném zájmu zajistit pro své občany u obce, která pohřebiště provozuje.

▪ V současné době nedisponují hřbitovy města Hluboká žádným společným hrobem. Obec je povinná zajistit pohřbení v případě, že se ve lhůtě 96 hodin od úmrtí nenajde vypravatel pohřbu – tzv. sociální pohřby. Pro ty případy by měla mít obec tzv. obecní hrob nebo hrobku. Zároveň tento hrob využije město pro uložení exhumovaných kosterních ostatků nebo uren se zpopelněnými ostatky. K tomuto účelu se využívají opuštěné hrobky, kdy jde o vhodnou variantu společného hrobu. Momentálně má město možnost získat hrobku od původní nájemkyně, která ukončuje nájem hrobového místa.

POBLÍŽ HLUBOKÉ VYKOLEJIL VLAK

Pánbůh našťastí i tentokrát držel nad Hlubokou svou ochrannou ruku a nikomu z cestujících se nic nestalo!

Nedaleko železniční stanice Hluboká nad Vltavou – Zámostí k večeru 19. prosince kolem 18:30 vykolejil rychlík Rožmberk směřující na Jihlavu a Brno. Nikdo z 29 lidí nebyl při události zraněn. Cestující z vlaku pomohli dopravit do stanice hasiči, samozřejmě v akci byli i naši hluboční. Provoz na trati byl přerušen. Všechny vlaky dálkové dopravy mezi Veselím nad Lužnicí a Českými Budějovicemi nahradily autobusy...Nehoda nastala pravděpodobně

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych jménem Senior klubu Města Hluboká nad Vltavou **poděkovat paní Boženě Burianové a paní Jiřině Stráské** za dlouholetou aktivní činnost v našem klubu. Paní Boženka Burianová dlouhá léta pracovala ve funkci úsekářky, tzn., že měla přidělenou část našich členů, převážně v okolí svého bydliště, se kterými byla v kontaktu při každé naší připravované akci. Jiřinka Stráská zajišťovala naši aktivitu pod názvem „Cestujeme po světě“

▪ Obyvatelé lokality Holý vrch žádají o řešení problematiky dopravního zatížení a nedodržování rychlosti v ul. Hamry v části mezi bývalým lesním závodem a vyústění ulice Fügnerova. Oceňují častější přítomnost městské policie. V uvedené lokalitě bydlí řada rodin s malými dětmi, docházejícími pravidelně do MŠ a ZŠ a občané mají obavy, že zde může dojít k tragédii.

Rada města se již problematikou zabývala a připravuje další řešení. Je rovněž projektován přechod u bývalého lesního závodu.

▪ V lokalitě Hamry vyvěrá ze svahu pramen, kde prý Ondřej Ungnad postavil kapličku Samaritánku. Ta byla v padesátých letech zbořena. Starosta informoval radu o záměru města kapličku Samaritánku u příležitosti ukončení pandemie znovu obnovit. Rada vzala informaci na vědomí s tím, že po rozbořech vody bude předložen radě města návrh rozpočtu na tuto akci.

▪ Společnost ČEVAK předložila městu Hluboká návrh ceny na vodné stočné pro rok 2021. Rada diskutovala předložené tři varianty zejména s ohledem na skutečnost, že ze zvýšeného nájemného z vodohospodářského majetku bude hrazen úvěr na novou čističku odpadních vod.

▪ Rada města souhlasí se zahájením přípravných prací na podání žádosti o dotaci na projekt revitalizaci zeleně ve vybraných lokalitách Hluboké. Rada souhlasí

- s vyspáním výběrového řízení na akci ČOV a kanalizace Kostelec

- s podáním žádosti o dotaci na podporu obnovy místní komunikace v ulici Ruská

▪ Rada města vyjadřuje **negativní postoj k potenciální výstavbě úložiště jaderného odpadu v lokalitě Janoch**, která je součástí katastru města. Vyzývá ostatní dotčené obce – Olešník, Dříteň a Temelín ke společnému postupu při jednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu a se Státním úložištěm radioaktivních odpadů. Jednáním pověřuje Ing. Tomáše Jirsu – starostu města a senátora obvodu, kde se obce nacházejí.

▪ Starosta informoval členy rady města o návrzích opatření pro překonání druhé vlny koronaviru ve městě:

a) Poskytnutí finančního příspěvku pro učitele ZŠ za doučování žáků.

b) Vytvoření týmového pracoviště na pomoc lidem v nezaměstnanosti a exekuci

c) Podpořit ubytovací zařízení příspěvkem na ubytování v rámci vícedenních seminářů uskutečněných v našem městě

kvůli lomu na jazyku výhybky a lokomotiva a čtyři vagony vykolejily. Policisté u strojvůdce provedli dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu, která byla negativní.

Na místě pokračovalo vyšetřování události, poté drážní inspektor vydal souhlas k odklízecím pracím. V Chotýčanech byl již připravený speciální nehodový vlak, zajišťoval nakolejení lokomotivy a vagonů. Následně byla souprava odtazena a provedena prohlídka trati, aby se zjistil rozsah poškození. Jednalo se o zhruba 250 metrů. Opravy byly zahájeny hned poté.

tím, že kontaktovala lidi, kteří procestovali různé země a dovedli nám o nich zajímavě vyprávět. Tato akce se konala vždy jedenkrát měsíčně v Panorámě. Obě výše uvedené dámy požádaly o zproštění aktivit v klubu a chtějí zůstat jen řadovými členkami.

za senior klub Ing. Hanušová Marie, předsedkyně

KOZY JSOU LÉČIVÉ

foto: Tobias Brodec

Motto:

„Co udělají dvě kozy, potkají-li se na užoučké lávce, která vede přes vodu? Nemohou jít za sebou, nemohou projít vedle sebe, lávka je příliš úzká. Kdyby se začaly trkat, mohly by obě spadnout a utopit se. Co tedy udělají? Přírodou je jim dáno, že si jedna lehne a nechá tu druhou po sobě přejít. Obě tak zůstanou v pořádku. Stejně by se měl chovat člověk k člověku a nechat se spíš pošlapat, než aby se s druhým vadil, přel a vedl boj.“

– Martin Luther

Doba je nadále trochu vyšinutá a pravidla koronavirové karantény nás nutí držet se od lidí dál a každého podezřít, zda na nás neprskne virus. Možná proto mi do cesty vkročily kozy. Tohle stádečko mekavých kamarádek bydlí ve velmi čistém koutku jihočeské přírody, a na Hlubokou dohlédnou z kopce nad Budějovickou kotlinou...

Ne každý je vzdělaný tak, jak avizuje jeho vysokoškolský diplom. Skvělé je, když potkáte filozofa na louce a vyklube se z něj pasák koz, navíc výrobce lahůdkových kozích sýrů.

Horší je, když potkáte doktora filozofie (bez koz) a zjistíte, že je to blbec.

Každopádně kozy jsou velice společenská zvířata a jejich stádní instinkt a moudrost se naprosto liší od stádní moudrosti (či spíše nemoudrosti) lidí. A tak si ke kozám občas chodím popovídat...

Zatímco o ovečce je všeobecně známo, že je trpělivá a pokorná, koza má vlastností mnohem víc a k pokoře daleko: zvědavá, drzá, zmlsaná,

tvrdohlavá... Se všemi protichůdnostmi kozí povahy si vystačíme také k vykreslení složitosti lidské duše... A často se k nim přirovnáváme: jsi hubená jako koza, mlsná jako koza, umíněná jako koza. Koza umí nadělat pěknou paseku, proslychá se, že s oblibou žere i papír, a když chce, umí pěkně trknout. Na druhou stranu je to zvíře démonické, a když na vás upře oči se svou širokou obdélníkovou zorničkou (potřebuje kontrolovat celou šíři pastviny), máte pocit, že jste nahlédli do vědomí Univerza.

Pastýř u stáda má poslední týdny plné ruce práce. Sotva přestal dojit a vyrábět sýr, začaly kozy rodit. Už před Vánoci. Dva dny před Ježíškem jsem se s mojí dcerou náhodou octla u zázraku narození černého a bílého kozlíka. Bok po boku s odstupem pár minut spolu přivedly na svět své kůzle maminka koza i její rok odrostlá dcera – byl to opravdu silný zážitek. Obě kozí maminky svoje děti pečlivě olizovaly do sucha. A nejen vlastní, i to druhé, pomáhaly si vzájemně a setrvaly pospolu ještě dlouho potom, co se obě kůzlátka začala třaslavě stavět

na nejisté nožky a než našla vemínka a začala pít. Těsně před Vánoci to skutečně připomínalo narození v Betlémě. Pastýř říká, že společný porod ve dvojici rozhodně nebyla obvyklá situace. Navíc na cizí mládě bývá koza spíš zlá než hodná.

Zatímco dvoudenní a třídní kůzlata už poskakovala v ohradě plná energie. Mečení a dovádění nebere konce. Tělíčka mají jako z gumy a ani prosincové, ani lednové počasí je nerozháze. Koneckonců ten den bylo jarní teplo a pastýř s jistotou tvrdí, že koza je tak chytrá, aby si už v době početí naplánovala k porodu ten správný den se správným počasím a přízní hvězd.

Kozí stádo žijící přírodně ve volnosti má svou hierarchii, a víc než kozel má hlavní slovo kozí matka rodu. Každá koza má ve stádu své místo. A je zajímavé, že i ta koza na nejposlednější příčce společenského žebříčku je se svým místem spokojená.

Kozy umí lézt po stromech, jedna se třeba vyškrábe na druhou, aby se na ten strom

dostaly. Jakmile jedna něco zjistí, tak to hned umí celé stádo. Kozy se mezi sebou dovedou trkat a potýkat, vzájemně se zranit, ale jsou také empatické. Pokud uznají za vhodné, spolupracují s pastýřem. Porody svých družek sledují z povzdálí, ale pozorně. Jsou zkrátka „s nimi“ a „u toho“. Pokud dojde na smrt, i o ní vědí, a pokud ji musí vykonat pastýř na trpícím nebo nemocném zvířeti, vnímá souhlas ostatních.

Prostě koza je zvíře moudré, mýtické a tajemné.

Pokud se kozy nemusí tláčit v chlívků, žijí v čisté přírodě – dávají zdravé mléko, které není nepříjemně cítit. A všechny sýry, které jsme od stádečka ochutnali, byly vynikající. Ať už přírodní nebo s olivami či ořechy.

Kozy krajíně sluší. Myslím si, že je moc dobře, že se do české krajiny vrací farmáři – i když já bych je radši nazývala po staročesku hospodáři – oživují tradice a starají se o zvířata, která sem patří. Je na čase vracet se na venkov, k rodinným společenstvím a k jednoduchosti.

Proč? Protože v jednoduchosti je krása.

Koza domácí je menší přežvýkavec a jeden z nejstarších domestikovaných druhů. Je to přežvýkavec, patřící mezi nejstarší užitková zvířata. Člověk ji chová bezmála 10 tisíc let. Kozy zdomácněly v oblasti Mezopotámie, Malé Asie a indického subkontinentu přibližně 9000 let př. n. l., a okolo 8000 let př. n. l. v pohoří Zagros na západě Íránu. Neolitští zemědělci je chovali především pro maso, mléko a kůži, ceněn však byl také trus, používaný jako hnojivo i palivo. Kosti, rohy, srst a šlachy na oděvy a nástroje. Kozy domácí byly chovány ve stádech a putovaly po kopcích nebo jiných pastvinách s pasákem koz, což bylo často dítě, dorůstající mladík či dívka.

Dříve se předpokládalo, že koza domácí vznikla křížením více druhů divokých koz – zejména kozy bezoárové z jihozápadní Asie, kozy šrouborohé z pohoří centrální Asie a vymřelé kozy keltské z jižní Evropy. Současné výzkumy však nasvědčují tomu, že jediným předkem kozy domácí je koza bezoárová, pouze u některých plemen se předpokládá i podíl kozy šrouborohé. Koza keltská není podle současných názorů divoké zvíře, ale domestikovaná koza neolitických zemědělců. V průběhu dějin bylo lidmi vyšlechtěno více než tři sta plemen koz, lišících se velikostí, tvarem těla, zbarvením i užitkovostí. Kozy žijí na všech kontinentech a osídlily pestré škály biotopů od vysokohorských oblastí až po pouště a tropické pralesy.

Tisíce let byly kozy chovány pro mléko, maso, srst a kůži na všech světadílech kromě

Antarktidy. V minulém století si získaly oblíbenost i jako domácí mazlíčci.

Slovo „koza“ se vyskytuje ve všech slovanských jazycích. Patrně má původ v altajských jazycích a ke Slovanům se zřejmě dostalo od Hunů, Avarů či jiných stepních nomádů. Ve většině indoevropských jazyků se jména pro samici, samce a mládě odvozují od téhož kořene (rozdíl např. oproti ovci, skotu, koni, psu nebo praseti). V češtině se samice nazývá koza, samec kozel, ve východomoravských nářečích též cap. Vykastrovaný kozel se označuje slovem hňup; hňup je méně agresivní a maso hňupů má slabší specifický zápach. Mládě se nazývá kůzle.

Koza prvobytná, pravěká, antická

Spojování jednoho či druhého zvířete, ovce a kozy, s protikladnými ideami – Bůh versus Dábel – se datuje sice výrazně až do křesťanského období, ale i starověk mezi oběma zvířaty rozlišoval. Antickému pozorovateli neunikla ovčí mírnost, ovladatelnost, trpělivost, poddajnost, bezbrannost a bezmocnost. Koza se stala naopak symbolem houževnatosti, obratnosti, pohotovosti, vybíravosti a mlsnosti, zároveň všežravosti, kozel také smyslnosti. Podle postoje lze oba druhy rozlišit už z dálky: ovce se pase převážně s hlavou skloněnou k trávniku, koza se zdviženou hlavou často okusuje listy na větvích keřů a stromů, neváhá si proto stoupnout na zadní nohy, ba vyšplhat na strom.

Koza posvátná

Ve starověkých civilizacích byla koza zasvěcena různým božstvům a velmi často sloužila jako obětní zvíře. S kozami byl spojován např. starořečtí bohové Dionýsos a Pan nebo germánský Thór, ale také někteří démoni, jako byl u Izraelitů Azazel, jemuž o svátku Jom kipur /den smíření/ obětovali kozla, symbolicky obtíženého hříchy lidského společenství. Přípomínkou oběti kozla, konané při zimním slunovratu Germány, je slaměný jule kozlík, používaný ve Skandinávii jako součást vánoční výzdoby. Ve středověku se stal kozel symbolem Dábla, který začal být zobrazován s kozími rohy a brádkou. Věřilo se, že dábel v podobě kozla na sabatu obcuje s čarodějnicemi a jméno hircus nocturnus (noční kozel) se stalo epitetem Dábla. Někde (např. ve Skotsku) se věřilo, že čarodějnice létají na sabat na kozlu (místo obvyklejšího koštěte).

Kozí historie

V Českých zemích se kozy chovaly už v době bronzové, později je chovali Kelové, Germáni i Slované, ale ve středověku měl chov koz jen malý význam. Na českém venkově chovali kozy většinou jen chudí vesničané – chalupníci a domkáři, kteří si nemohli dovolit žít krávu.

Kozy mámy olizují bílé a černé kůzle

Proto se také koze říkalo „kravička chudých“. Starší výraz pro drobný dobytek, ovce a kozy, byl brav; dnes je do bravu zahrnováno i prase.

Později, v 2. polovině 19. a počátkem 20. stol. chovali kozy i dělníci a horníci v okolí Kladna či Ostravy. Užitkem bylo mléko, přebytečná kůzlata majitelé prodali nebo sami snědli, maso dospělých koz příliš oblíbené nikdy nebylo. Místy, např. na Hané, chovali kozy i bohatí sedláci, ale jen proto, aby jejich mlékem krmili prasata (ta po kozím mléku rychleji rostla, byla odolnější a snad měla i jemnější maso). Za chov koz se však sedláci styděli a dokonce ho tajili před úřady.

Po roce 1945 v Česku chov koz v souvislosti s kolektivizací zemědělství téměř zanikl. Znovu se rozvinul až v 90. letech, v souvislosti s rostoucí poptávkou po kozích produktech, zejména sýrech. Kozy se u nás chovají na specializovaných farmách pro mléko i maso. Kozí produkty jsou ale dosud hodně drahé, a proto je jejich spotřeba omezená. Zakrslá plemena koz se pro svou hravost a inteligenci někdy chovají jako domácí mazlíčci. Nutností je výběh na zahradu a možnost ustájení, chovat kozu v bytě není možné.

Kozí chov

Koza domácí pohlavně dospívá ve stáří půl roku, ale v chovu by se neměla používat zvířata mladší než 15 měsíců. K období říje dochází dvakrát do

roka. Samice v říji se prská, ozývá se hlasitým mečením a kývá ocáskem ze strany na stranu. Tak je popsáno v lidové písni „Když se kozy prskaly, ocasama mrskaly. Teď se kozy neprskaj, ocasama nemrskaj“ (zpívá se na melodii „Když jsem husy pásala, zimou jsem se třásala“). Březost koz trvá 150 dní. Gravidní samice se označuje pojmem březí nebo skotná. Potrat se nazývá zmetání. Potracený plod se nazývá zmetek. Mladé kozy po prvním oplodnění (prvníčky) rodí většinou jen jedno kůzle, v následujících vrzích bývají obvykle dvě mláďata, trojčata nejsou u koz ničím výjimečným, čtyřčata se vyskytují vzácně a mláďata bývají v takovém případě zpravidla velmi malá a slabá. Koza je plodná až do věku 10 let, poté rychle stárne. Domácí koza se může dožít 12 – 15 let, v posledních letech však už nedává žádný užitek a mívá často i zdravotní problémy. Kozy se chovají vesměs extenzivním způsobem. Buďto individuálně (pastva přivázaných koz), nebo ve stádech, někdy i společně s ovci. V zimním období nebo za nepříznivého počasí je vhodné kozy chovat pod střešou – v chlévě. Kozy se živí téměř jakoukoli rostlinnou potravou od trávy až po listy a kůru stromů. Proto představují vysazené kozy vážnou ekologickou hrozbu na mnoha místech světa, zejména na ostrovech (Galapágy, Ostrov Sv. Heleny, Nový Zéland aj.), kde dokázaly na některých místech takřka zničit vegetaci. Je zajímavé, že koza může v malém množství požírat i jedovaté rostliny, které škodí např. ovčím nebo koním.

Koza bájná

Koza je jedním z dvanácti zvířat čínského zvířetníkového cyklu čínského kalendáře. Osobnostní rysy spojené s příslušným znamením v případě kozy značí: plachý, introvertní, tvořivý, perfekcionista. Hmm, čínské kozy jsou asi trochu jiné než zvědavé až drzé kozy evropské...

Koza heraldická

Koza či kozel se v klasické heraldice v oblasti České koruny objevuje již ve znakové galerii erbovního sálu karlovského hradu Lauf v obci Lauf an der Pegnitz, dnes Bavorsko – tehdy Česká Falc. Jde o erb rodu z Mladějovic. Figura kozy je na něm zobrazena v pro ni heraldicky netypickém postoji – stojící na všech čtyřech. Obdobně ji zpodobuje štít erbu ruského rodu Kozlovských, v klenotu již je koza klasicky heraldicky ve skoku. Koza je také oblíbeným štítonošem, samozřejmě, že stojící na zadních.

Koza a kozel přes všechna negativa, která na ní ulpěla oprávněně či neoprávněně, je vděčná figura pro loga, případně celou korporátní identitu. Možná právě její kontroverznost je vhodným reklamním kořením. I jako maskot funguje velmi úspěšně, viz nejen v pivařských kruzích známý velkopopovický kozel Olda.

Koza královská

Součástí královského velšského pluku, který náleží k pěchotě britské armády, je také jeho tradiční maskot kozel William Windsor, jenž slouží jako svobodník v prvním praporu. Tradice držení živého kozlího maskota u pluku Královských velšských střelců se pojí s americkou válkou za nezávislost v roce 1775, kdy divoký kozel zabloudil na bitevní pole a kráčel v čele velšských vojáků až do konce bitvy o Bunker Hill. Posléze byl zobrazen na plukovní zástavu. Královské kozí stádo dostala později královna Viktorie od perského šáha Muhammada Šáha Kádžára roku 1837 jako dar ke své intronizaci. (Proč vlastně nemáme královské kozí stádo na zámku Hluboká?)

Koza umělecká

Koz a kozlů, kteří vstoupili do širšího kulturního povědomí, je mnoho. Z dětství si snad čtenáři vybaví kozla Bobeše zvěčnělého Josefem Ladou (1923) nebo kozla Nebojsu v pohádce Zvířátka a Petrovští od Václava Říhy např. jako kreslený film od Jiřího Trnky z roku 1946. Kozy vystupují v mnoha pohádkách, říkadlech nebo lidových písních. Např. pohádka o vlkovi a kůzlátkách je rozšířená v mnoha oblastech Evropy a Asie. Koza je hlavní postavou českých animovaných filmů Kozí příběh – Pověsti staré Prahy a Kozí příběh se sýrem.

Koza módní

Zmínit bychom měli i kozí element v oblasti módy: jednou z úprav mužského vousu je kozí bradka.

Kozí brada léčivá

Kozí brada se jmenuje i žlutá luční kytka, působí močopudně a je dobrá na žlučnickové potíže.

Kozy a jejich duše

Kozy rozpoznají emoce... Domácí hospodářská zvířata jsou mnohem empatičtější, než si myslíme. Tvrdí to vědci, ale hlavně chovatelé vědí své. Kozy jsou schopné rozlišit pozitivní a negativní emoce v mečení jiných koz a reagují na jejich pocity.

Pokud si pořídíte jen jednu kozu, bude smutná. Když ji necháte doma o samotě, bude mečet, protože se jí bude stýskat po společnosti zvířat nebo lidí. Samota je pro zvířata, která žijí ve stádu, týráním. Koza potřebuje minimálně jednu kamarádku.

Kozy a jejich jména

Oblíbená jména pro kozu bývají Líza, Róza, Bělka, Strakatá. Kozel Bobeš, Kokeš nebo Čert...

Farmář se stádem koz musí počítat s tím, že mu náhle přibude třeba více než stovka kůzlat, protože se rodí nejen jedináčci. Mámy kozy poznají své mládě mezi ostatními po hlase a po vůni. Novorozená mláďata je nutné dostatečně osušit. Většinou to zvládne sama koza. Jinak je

třeba použít rady předků. Pokud koza nechtěla olízet kůzle, pak se posypalo trochou šrotu nebo otrub, nebo hospodář pomohl sám s pomocí nahřáté osušky...

Kozí mléko

Nejdřív pijí kozičky blahodárné mlezivo, první mlíčko ze dvou cecíků od maminky, měsíční kůzlata už se těší, když poprvé ochutnají ječný šrot. Kozy je třeba také dojit. Dojená plemena koz, jako koza bílá krátkosrstá, koza hnědá krátkosrstá, koza sánská, koza toggenburská, koza anglonubijská, burská koza, walliserská koza, kamerunská koza, holandská zakrslá koza... ty všechny je třeba dvakrát denně podojit. Mezi prvním a druhým dojením musí prý být dostatečný časový odstup, aby se koze opět utvořilo mléko. Nejvíce jej dávají ráno.

Mladé kozičky, které teprve budou dojit, mají při první laktaci málo mléka. Jsou to prvníčky, takže je to vlastně takové dojení nedojení. Pokud jsou kozy chované venku, jejich mléko kozinou nepáchne. Pokud se totiž v chovu vyskytne silný kozí pach, je často způsoben nevhodným ustájením zvířat.

Kozy a jejich pastva

Co se způsobu okusu a pastvy týče, pak ovce má na spásané plochy víceméně blahodárný vliv. Koza se pase trochu jinak, okusuje i stromy. Na jejich ovládání stačí jeden pastýř, někdy i jen jeden šikovný ovčácký pes. Koza je velmi přizpůsobivé zvíře a tam, kde by chov a hlavně pastva jiných hospodářských zvířat nepřípadaly v úvahu, se skvěle uplatní. Dokáže spásat i horské terény, a tak se koza zasazuje o udržení flóry na chráněných územích a zachování přirozeného rázu krajiny.

Kozy milují cesty a stezky. Když jdou po louce a najednou se objeví stezka vedoucí do skal, celé se rozradostní a zrychlí tempo. Jsou rozené akrobatky a kaskadérky. Milují kamenné skalky, vyvýšené pozice. Stepní kozy beztréstně porušují zákony přírody. Měly by podle vší logiky z téměř kolmých skalních stěn prostě spadnout. A přesto si tam hopsají, jako by to nic nebylo.

Dobří chovatelé koz zastávají názor, že kozy potřebují víc než stáj a louku. Potřebují také zábavu, povyražení, radost z pohybu a přátele. Koza je inteligentní a s lidmi si rozumí. Kůzlátka jsou hravá a ráda skotačí s dětmi. Kozy se chovají jako opravdoví kamarádi, a rádi s vámi půjdou třeba na výlet. Dokážou ujit pořádný kus cesty, nažerou se po cestě, což je praktické a umí hospodařit s vodou podobným způsobem jako velbloudi. I když jsou velká horka, dokážou dost dlouho vydržet bez vody.

Kozí dobroty na náš stůl

Pokud máte kozí mléčnou farmu, můžete kromě mléka vyrábět různé kozí speciality. Sýry, máslo, ale také tvaroh, kefír, jogurt, nebo třeba zmrzlinu. Můžete se ořňovat, ale kvalitní výrobky

z kozího mléka jsou delikatesy. A jsou zdravé. Kozí mléko v lidovém léčitelství zachraňovalo lidská miminka, která přišla o mateřské mléko a neprosplávala na mléce kravském... A pomáhá také starcům, neboť je lépe stravitelné než mléko kravské. Zkrátka elixír krásy a dlouhověkosti. I dnes jsou potravní doplňky z kozího kolostra potřebné pro zvýšení imunity a prospěšné našemu zdraví. Cílem každého chovatele je proto maximální péče odchovu kůzlat. Kůzle, stejně jako jehně či tele, ba i lidská děťátka, se rodí na svět bez vybudovaného imunitního systému. Imunita je v prvních několika dnech a týdnech zcela závislá na množství přijatých protilátek z mleziva od matky.

Co jste možná o kozách nevěděli?

- Vyhlaška stanovuje, že se kozy musí chovat ve více kusech. Jde o zvíře, které je zvyklé žít ve stádu. Proto si dříve lidé brávali s sebou kozu na pole. Potřebuje společnost, ať už lidí, nebo jiných zvířat.

- Koza je vybíravá, mlsná a zvědavá. Nesežere všechno. Vybírá si ta nejlepší sousta i ze sena a trávy, zřejmě pozná, co je pro ni vhodné. Na druhou stranu kozy žerou i jedovaté rostliny, třeba ze stromů popadané jmelí je pro ně pochoutka, a nevádí jim ani ostnatý akát, kopřivy a sem tam bodlák.

- Někteří kůzlati „kradou“ kozí mámy. Chodí na mléko k cizím maminkám. Obvykle si ale mámy pečlivě hlídají, aby se k mléku dostalo jen jejich kůzle. Pokud je potřeba, aby se koza ujala cizího sirotka, zkusí chovatel pomazat mláděti hlavičku a kůži nad ocáskem bobky jejího vlastního kůzlete.

- Kozel, než „jde“ na kozu, počurá si přední nohy. Udělá tak ze sebe „razítko“, kterým si označí kozu, se kterou už byl. Čichem také zjistí, jestli byla koza s jiným kozlem.

- Kozí a kůzlečí maso je oblíbeno hlavně v jihovýchodní Evropě a na Středním východě, uplatňuje se také v indické kuchyni, v Africe, karibské oblasti a v Jižní Americe. Oblíbené je hlavně maso mladých kůzlat, které se chutí podobá jehněčímu, je však méně tučné.

- Kozí kůže (zvaná kozinka) je jemná, pružná a přitom pevná. Proslula jako materiál na výrobu rukaviček a jemné dámské obuvi. Dříve se kvalitní kozí kůže ze Severní Afriky a Malé Asie prodávala pod názvem safián (podle perské dynastie Sáfijovců) nebo marokán. Ve Středomoří a Asii je používána pro výrobu měchů na uchování vody a vína. Ve starověku a středověku byla používána k výrobě pergamenu.

- Podobně jako u ovcí existují i u koz kožešinová a kožichová plemena. Kožešinové kozy poskytují jemné kožešiny (obvykle z kůzlat), patří k nim např. jihoamerická plemena marote a moxoto. Kožichová plemena jsou chována hlavně v Tibetu a centrální Asii, kde se z jejich kožešin vyrábí součásti tradičního oděvu. Pro vlnu se chovají jen dvě kozí plemena – koza angorská a koza kašmírová. Vlna angorské kozy je známa jako mohér, vlna kozy kašmírové jako kašmír nebo pašmína a patří mezi nejjemnější živočišná vlákna, využívaná k textilnímu zpracování.

- Na krku či pod bradou se nachází u většiny kozích plemen bradka, která je u kozla nápadnější než u kozy, a také dva bradavčité útvary nazývané zvonečky.

- Většina koz má dva rohy různých tvarů a velikostí v závislosti na plemeni. Nejobvyklejší jsou tři tvary rohů: šavlovitě zahnuté, lyrovité nebo spirálovitě stočené. Rohy jsou vesměs více vyvinuté u kůzlu než u kozy, u rohatých plemen mají rohy obvykle obě pohlaví, u bezrohých (např. sánská koza, appenzelská koza) rohy chybí. Rohy se skládají z živé kosti obklopené

rohovinovým pouzdrům. Kozy je používají k obraně proti nepřátelům a při vzájemných soubojích.

- Podle struktury srsti se kozy dělí na krátkosrsté (např. sánská koza, hnědá krátkosrstá koza, kamerunská koza, anglonubijská koza), dlouhosrsté s hrubou srstí (např. girentánská koza, holandská koza, appenzelská koza) a dlouhosrsté s jemnou srstí (angorská koza, kašmírová koza). Zbarvení koz může být divoké (tzv. srnčí), tj. světle hnědé s černým „úhořím“ pruhem na hřbetě, připomínající kozu bezoárovou – (např. hnědá krátkosrstá koza, harzká koza, karpatská koza, kamzičí koza), černé (např. bengálská černá koza, kamerunská koza), bílé (např. sánská koza, angorská koza), krémové či světle šedé (kašmírová koza, jamnapari) nebo strakaté (černobílé, hnědobílé, šedobílé) s typickou kresbou (wallisnerská černokrká koza, burská koza, paví koza, malá východoafrická koza).

Jak si udělat měkký kozí sýr

1. Čerstvé kozí mléko přelijeme do hrnce, a velmi zvolna zahřejeme k varu, aby se nepřipálilo.
2. Jakmile začne vařit, mléko se vysráží prostřednictvím sýřeniny na tužší hmotu (k tomuto účelu lze použít kyselinu citronovou: půl lžičky na 2 l mléka).
3. Přes pláténko nalijte hmotu do formiček, které mají na spodní straně otvory, aby mohla syrovátka odtékat. Zatížíme a necháme hmotu ztuhnout. Ochutíme solí, bylinkami, česnekem...

*zdroj a inspirace: louka u lesa, wikipedia,
http://www.znakznackaznamenici.cz/000_zzz/koza.html*

Říkáme o koze:

Koza není zvíře. Koza je koza.
Vlk se nažral a koza zůstala celá.
Rozumí tomu jako koza petrželi.
Já o koze, on o voze.
Pane Bože, dej, ať sousedovi chcípne koza...
Když se koza prská, tak ocáskem mrská.
Koza je buď živá, nebo mrtvá, koza není nemocná.
...Nedáš koze dobrou noc a do rána chcípne...
Když se koza roznemůže, ani čert jí nepomůže.
Skáče jak koza na leď.
I kdyby čert na koze jezdil...
Hučí do ní jak do hubené kozy.
Udělali kozla zahradníkem.
Píše, jako když rozhodí kozí bobky.
Hubenej, jak z kozy duch.
Smrdí jako cap.
Hlasitě břicho, zdravá koza.
Koza dojí hubou.
Čím starší kozel, tím tvrdší roh.

SLOVO MÍSTOSTAROSTY

Vážení a milí občané Hluboké nad Vltavou, Bavorovic, Hroznějovic, Jeznice, Kostelce, Líšnice, Munic, Poněšic a Purkarce,

dovolte, abych se s Vámi opět symbolicky setkal prostřednictvím Hlubockého Zpravodaje, u příležitosti začátku nového roku, roku 2021.

Když jsem nám všem před rokem přál především zdraví a splnění všech osobních a profesních plánů a přání, netušil jsem – a nikdo z nás nemohl tušit – jak zvláštní a mimořádný význam a rozměr získá pojem „zdraví“. A ani jak nečekaně a často zásadně budeme muset měnit své plány a že tím nejpodstatnějším přáním bude zvládnout a překonat nelehké období, určené coronavirovou pandemií. Museli jsme se vyrovnat s novými, neznámými situacemi a se změnou toho, co jsme až dosud považovali za běžné a samozřejmé. Od zavřených obchodů a restaurací přes nutnost vyučovat děti doma až po obavy z onemocnění, jehož průběh je individuálně nepředvídatelný. Rok 2020 tak byl z tohoto pohledu pro nás všechny nelehký a složitý. V této souvislosti bych velmi rád poděkoval všem, kteří se v našem městě a okolních obcích podíleli na zvládnutí všech problémů a náročných opatření, souvisejících s vládními nařízeními: především pracovníkům Domova pro seniory U zlatého kohouta, pedagogům a pracovníkům základní školy a mateřské školy, pracovníkům městského úřadu a v neposlední řadě také strážníkům městské policie, kteří se v souladu s dlouhodobou koncepcí působení MP snažili kontrolu

dodržování vládních nařízení řešit formou nekonfliktní komunikace a pomoci občanům i návštěvníkům města. Poděkování patří také všem, kteří se v první vlně na jaře podíleli na zajišťování roušek, dezinfekce a další pomoci všem potřebným spoluobčanům. Chci poděkovat také všem podnikatelům, obchodníkům a majitelům restaurací a hotelů, kteří obtížné období dokázali překonat a jejich služby budou nadále k dispozici všem v Hluboké nad Vltavou.

Vážení přátelé, rok, který je už minulostí, byl z výše uvedených důvodů velmi náročný. Chtěl bych vyjádřit naději, že rok, do kterého vstupujeme, bude méně dramatický a najdeme v něm stabilitu a jistotu. Byl bych velmi rád, kdyby k vašemu pocitu jistoty přispěl fakt, že vašim domovem je Hluboká nad Vltavou, město, pro které vždy byla naprostou prioritou kvalita života jeho občanů. Nejinak tomu bude i v novém roce, o tom vás chci ujistit nejen jménem svým, ale i jménem dalších členů zastupitelstva a rady města.

Závěrem bych vám chtěl v plné upřímnosti popřát to nejdůležitější, co přát lze – a to je zdraví, zdraví a ještě jednou zdraví. Protože jeho hodnota je, jak jsme se v uplynulém roce přesvědčili, hodnotou nejvyšší.

Vážení a milí spoluobčané, v roce 2021 co nejvíce zdraví a klidu.

Pavel Dlouhý, místostarosta města Hluboká nad Vltavou

ČISTÉ MĚSTO

Vzhledem k četným stížnostem na velké množství psích exkrementů povalujících se nejen na veřejné zeleni v našem městě vás žádáme o důsledné odklizení výkalů po svých psech. K tomuto účelu můžete využít speciálních sáčků, které jsou zdarma k dispozici na městském úřadu v kanceláři č. 10.

Prosím využijte této možnosti a buďte důslední během venčení svých psů a nezanedbávejte po nich znečištěné veřejné plochy, aby se naše děti mohly proběhnout po čistém trávníku.

Městská policie bude dodržování čistoty ve městě věnovat zvýšenou pozornost.

Městský úřad Hluboká nad Vltavou

Z CENTRÁLNÍHO PARKOVIŠTĚ POHODLNĚJI A VE STÍNU

Foto: Lucie Jozová

Hluboká nad Vltavou dokončila první etapu úprav ulice Nad Parkovištěm, která tvoří hlavní trasu návštěvníků směrem do centra města a na stejnojmenný zámek. Lidé zde najdou výrazně širší chodníky, lavičky a čerstvě vysazené stromořadí. V podobném duchu úprav chce město pokračovat až do centrální části.

Ročně tudy projde více než 200 tisíc lidí. Cesta z centrálního parkoviště do centra a případně vzhůru na známý zámek patří mezi nejvytíženější na Hluboké. Trasa tomuto významu ale, podle vedení města, rozhodně neodpovídala. „Největší problémy působily skupiny, které přijely

autobusem. Nikdo, možná s výjimkou školních tříd, samozřejmě nechodí spořádaně ve dvojstupu. Takže shluky lidí se na původní chodník téměř nevešly, byl problém kolem nich projít, lidé museli vstupovat do silnice. Navíc si neměli kde sednout a odpočinout. Nyní to pořádkem úplně optimální, ale komfort by měl být hlavně pro místní daleko větší,“ vysvětluje starosta Hluboké nad Vltavou Tomáš Jirsa.

Úpravy a rozšíření chodníků přišly město na 4,3 mil Kč (včetně nového osvětlení a rekonstrukce kanalizace pod chodníkem. Na tuto akci získalo město dotaci z evropských fondů z programu IROP ve výši 2,4 mil. Kč. Ušetřilo přitom na zastínění. Na výsadbu nových, vzrostlých stromů získalo necelých 80 tisíc Kč z Nadace ČEZ.

„Grant na výsadbu stromů patří mezi stále populárnější projekty. Možná i proto, že v minulosti většinu cest lemovaly aleje, které nejen přispívají k ochraně ovzduší, ale zároveň chrání před sluncem i navátým sněhem. A je vidět, že tam, kde je to z bezpečnostních důvodů možné, se k tomu města i obce vracejí,“ vysvětluje člen správní rady Nadace ČEZ František Lust.

Na úpravě jedné z hlavních návštěvních tras hodlá město dál pracovat v příštím roce. Bezpečně a pohodlněji by se měli lidé dostat z centrálního parkoviště do centra města nejpozději v červnu 2021.

*Ing. Hana Vlasáková, Odbor ekonomický a správy majetku,
Městský úřad Hluboká nad Vltavou*

VÝROČÍ 30 LET SPOLKU SCHWARZENBERG

Karel Vácha a Karel Schwarzenberg – čestný občan města Hluboká

Historický spolek Schwarzenberg byl registrován na českém ministerstvu vnitra dnem 13. srpna 1990. V roce právě uplynulém to tedy bylo 30 let. K tomuto datu bylo přihlášeno asi 200 členů a každým dnem přicházely další žádosti o registraci.

Do spolku se přihlásilo nejvíce zájemců z jižních Čech, ale také ze Slovenska, Moravy i ze zahraničí. Byly navázány kontakty se zájemci z Písecka, čehož si výbor zejména vážil. Bylo tehdy rozhodnuto vydávat

časopis Obnovená tradice, zatím jako občasník, ve kterém budou zveřejňovány příspěvky členů, historiků i ostatních přispěvatelů. Ustavovací výbor doufal, že se mu podaří zajistit jak obsahovou, tak i technickou stránku publikace, postarat se, aby měla slušný standard. Spolek požádal členy o příspěví formou zapůjčení historických dokladů, fotografií a dalších vzpomínek tak, aby bylo možné je postupně zveřejňovat. A to se také děje už celých 30 let. Přípravě každého čísla se po celou dobu pečlivě věnuje Ema Majerová.

V loveckém salonu zámku Hluboká nad Vltavou se tehdy 13. června 1990 konala schůzka přípravného výboru Historického spolku Schwarzenberg, které se účastnilo 15 účastníků, včetně hostů. Jedním z nich byla také Dr. Teresa von Schwarzenberg.

Vypracována byla organizační struktura spolku, jeho stanovy a některé další náměty na činnost spolku.

Jako čestný doživotní předseda byl navržen Karel J. Schwarzenberg a řádným předsedou Ing. K. Nikendey. Spolek byl rozčleněn do pěti sekcí, s různým zaměřením dle zájmů členů.

Veškerá agenda spolku byla zpočátku vyřizována na zdravotním středisku v Hluboké.

Termín Valného shromáždění byl dohodnut na pátek 12. října 1990 a na jeho program bylo naplánováno předání čestného občanství města Hluboká nad Vltavou Karlu Janu Schwarzenbergovi. Prozatímní výbor spolku přichystal také odborné přednášky, volbu představenstva a rozdělení jednotlivých sekcí spolku...

Od té doby spolek přátel rodu Schwarzenberků vzkvétá, pořádá společné akce, výstavy, vydal množství publikací a samozřejmě je vydán dvou čísly časopisu ročně. Shromáždil mnoho informací a vzpomínek, které by bez jeho činnosti zřejmě upadly do zapomenutí...

TŘI KRÁLOVÉ PŘIJDOU!

Tříkrálová sbírka bude, ale i Tři králové musí počítat s tím, že epidemiologická situace neumožní setkání koledníků s dárci tváří v tvář. Čekáme tedy změny v průběhu největší celorepublikové sbírky a dobrovolnické akce. Při velmi příznivé situaci, kdy nastane uvolnění všech opatření, lze očekávat klasickou tříkrálovou koledu s požehnáním Vašich domovů, a to v termínu od 1. do 24. ledna. Pokud se situace nezlepší, proběhne Tříkrálová sbírka s určitými omezeními tak, aby zajistila bezpečí koledníků i dárců. Nechceme Vás připravit o požehnání, které koledníci do Vašich domovů přináší. Tříkrálová sbírka se nově pokusí své věrné příznivce oslovit také on-line. Chceme tímto vyzvat zejména vás, mladší – pomozte svým rodičům a prarodičům přispět do online kasičky, která bude přístupná na webu www.trikralovasbirka.cz od poloviny prosince a umožňuje Vám darovat podle konkrétní obce, kterou si vy zvolíte. Otevíráme tak společně nový prostor Třem králům, kteří vám přináší požehnání (K+M+B - Christus mansionem benedicat - Kristus požehnej tomuto domu) a skrze vás darují pomoc těm nejpotřebnějším.

Cílem Tříkrálové sbírky 2021 opět bude nejen zprostředkování božího požehnání, ale i získání prostředků, které pomohou lidem, kteří se dostali

do těžké životní situace a charitám, aby mohly i nadále poskytovat péči potřebným. Výtěžek z Tříkrálové sbírky 2021 Městská charita České Budějovice použije pro seniory a zdravotně znevýhodněné lidi v rámci poskytování služeb Komplexní domácí péče (pečovatelská služba, zdravotní sestry, osobní asistence) – tyto tři služby zajišťují v ČB, ale také v přilehlých obcích péči o samostatně žijící seniory, zdravotně znevýhodněné klienty, děti a pomáhají jim s obstaráním jejich domácnosti a osobních záležitostí (rozdávání obědů, podání léků, zdravotní ošetření, úklid domácnosti, nákupy, volnočasové aktivity, venčení domácích mazlíčků, výlety za kulturou atd.), dále také chceme finančně podpořit mladého muže s vrozenou vývojovou vadou, lidi s chronickým duševním onemocněním a děti a mládež ze sociálně slabých rodin.

Chcete se zapojit a být užiteční? Přidejte se k desítkám dobrovolníků a pojdte s námi, pokud to situace dovolí, koledovat, nebo na malé koledníky myslete s darem, byť by jejich návštěva a požehnání byli v lednu 2021 jen virtuální.

Více informací na www.trikralovasbirka.cz

Děkujeme, že nám pomáháte pomáhat!

**MĚSTSKÁ CHARITA
ČESKÉ BUDĚJOVICE**

OPATOVICE – ZASNĚŽENÁ ROMANCE ZA NAŠIMI HUMNY

Překrásný kout světa je kolem Opatovic: k severu zámek Hluboká, vlevo od něho k Bavorovicům dubová stromořadí, vpravo táhne se od Zámostí k Hrdějčům hosinská stráň, nahoře Hosín, barokní kostelík s plechovou lesklou střechou, stráň porostlá lesem borovým a březovým, uprostřed s velkým sadem třešňovým, takže se za květu skvěla bělostí. K jihovýchodu pahorky táhnoucí se od Rudolfova k Doubravicům, k jihu budějovické věže, dál vpravo stráně u Včelné. Dále vzadu modré hory u Věžovité Pláně, potom v údolí Zlaté Koruny začíná se zvedat pozvolna hora Klet, před ní jako kulisa hora Kluk. A z hosinské stráně vidět celé pásmo šumavských hor, od Kletě přes Chlum, Libín, Boubín. Vpravo

od Boubína patero kulís horských, čím dále tím vyšších a modřejších, a vzadu vidět vrcholky vzdálených hor někde u Hor Kašperských. K severozápadu nejkrásnější pohled přes zrcadla Munického rybníka, Bezdrve, Vojtěšky, k Hlodačkám nad Netolicemi. Ještě rozsáhlejší pohled jest od vrcholku hosinského návrší a celkový pohled je zvlášť pěkný z Hůrky nad Municemi. V blízkosti Opatovic rozsáhlé louky kolem řeky, nad lukami krouží úpěnlivě plačící čejky. Za letního žáru tetelí se a vlní se vzduch nad zemí.

Všechno je krásné ve skutečnosti a mnohem krásnější v dávné vzpomínce.

Tak citlivé a přesné vidění domova může vyjádřit jen opravdová láska opatovického rodáka, jak je čteme v rukopisné knize vzpomínek významného českého fyziologa Dr. Františka Mareše, profesora Karlovy university. Pod dojmem této láskyplné četby budu už provždy hledat za Marešovým statkem Čertkův potok provoněný puškvorcem, jehož srdíčka vybírali opatovičtí kluci jako salát, v zátočině „na harvánekách“ si vyvolám nedělní plavení koní a jiné plavení na Dolině, kousek dál na Pokutní louce u Závěšova kamene mne roztetelí strašidelná bezhlavá kobyla s krvavými zuby. Celá galerie venkovských typů, výrazně nakreslených vzpomínkou, žije v mém podvědomí. Ať je to stoletá babička slouhojc nebo její syn Kalkant, který měl slouhovskou troubu složenou z úzkých březových

latěk, obtáčených spirálou vrbového proutí. Aby se nerozeschla mívál ji nalitu vodou a před každým troubením pokropil jí děti. Jak se žilo před sto lety v Opatovicích a v Dasném, je vyprávěno v Marešových pamětech psychologicky přesvědčivě a slovem plastickým.

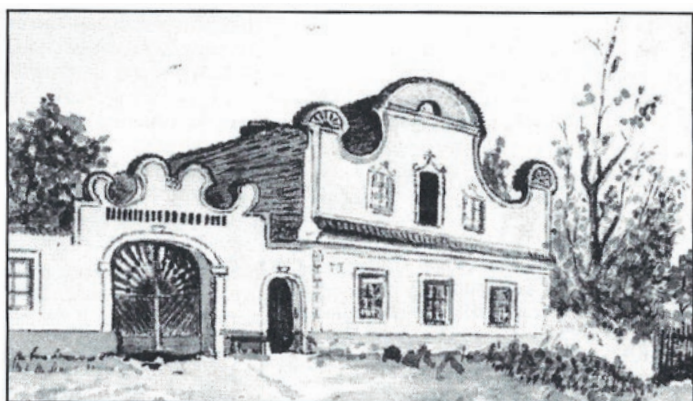
Kolikrát už jsem kreslil opatovickou návěs, bělostný štít vedle štítu jako ideální jeviště pro Prodanou nevěstu, z nichž nejbohatší je právě u Maršů, který se štítem kovárny a statkem u Krčmů uzavírá návěs na západní straně Směrem k Hrdějovicům stojí v polích kaplička sv. Anny, která mi připomene jednu lidovou legendu, vyprávěnou Marešovým dědem Janem Paulem z Dasného. Má půvab románských fresek v hosinské apsidě i poezii obrázků na skle, jejíž citová složka tolik vábí dnešní obdivovatele naivního umění.

Zpěv sedmihlásky pamatují v Opatovicích jen nejstarší pamětníci, stejně jako křepelčino pozpěvování, v potocích vymřeli raci a mezi lidmi se rozmohly nemoci, ani Vltava už není tak rybnatá v tůních otrávených fenolem, jen rackové se sletují do brázdy za oráčem jako před lety, jako vždycky. Ani topolům na břehu řeky nějak nesvědčí zdejší mrazy, je to přece jen strom nesnášející naši severskou zimu.

Vysoké nebe strmí nad budějovickou rovinou, orámovanou modravou rouškou hraničních hor.

Ladislav Stehlík, Země zamyšlená, II. díl, první vydání roku 1966 /kráceno/

OPATOVICE

Vesnička Opatovice se rozkládá na pravém břehu Vltavy, jižně a na dohled od zámku Hluboká. Pro většinu lidí téměř neznámá osada, avšak velmi zajímavá svou protáhlou návší s klasickými selskými usedlostmi vystavěnými ve stylu selského baroka a zděnou kaplí na návši. Při vjezdu do vsi stojí krásná kaplička a několik místních zahrádek. Silnice sice ve vsi končí, ale po ní cestou, dnes už i cyklostezkou, lze pokračovat až na Hlubokou.

Opatovice jsou dnes součástí obce Hrdějovice. První písemná zmínka o vsi pod tímto názvem je z roku 1378 ve formě Opatowicz, kdy se spolu

s řadou obcí příslušných k hradu Hluboká dostala do zástavy Janovi landkraběti z Leuchtenberka, ale zcela jistě vznikla již dávno předtím. Vždyť v nejbližším okolí je stará kulturní půda a u sousedních Bavorovic je osídlení doloženo již z doby laténské. Roku 1472 je jméno vsi uváděno jako Uopatovice. Při prodeji hlubockého panství r. 1562 je v deskách zemských název Opatowicze a na přelomu 16. a 17. stol. se začíná uvádět jako Wopatowicze. Koncem roku 1699 byl u Opatovic vystavěn schwarzenberský knížecí dvůr Nová Obora s rozlohou cca 113 ha. Při zakládání tohoto dvora zabrala vrchnost pozemky opatovických poddaných, scelila je a opatovickým dala náhradou pozemky jiné. Jméno Opatovice značí, že ves byla kdysi vsí lidí opatových, tedy některého kláštera.

Nejstarší příjmení a rodiny v Opatovicích

Pernštejnský urbář z roku 1490 uvádí u usedlíků většinou jen křestní jména. Jako příjmení jsou uvedena: Šturm, Svěčený, Salva a Kotrček.

Pro polovinu 16. století se dochovala příjmení jen několika hospodářů. Jsou uvedena v Knihačích konceptů českobudějovické obce z let 1550-1569. Roku 1550 je uveden Belfl z Opatovic, roku 1552 Belflův syn Urban z Opatovic. Roku 1569 zaslala budějovická obec přímluvný dopis hlubockému pánu, ve kterém se přimlouvá za vyzdvižení člověčenství (poddanství) Matěje Velfla ze vsi Opatovic.

Další informace máme z hradeckého rodinného archivu pánů z Hradce: roku 1586 pomáhal Šulista z Opatovic při dávání chvojového tarasu na Mydlovarský rybník.

Při neúrodě roku 1595 dlužili obilí hlubockým pánům opatovičtí sedláci Voneš, Janek Soukup, Janek Spinkas a Benda. V předbělohorské době v rozmezí let 1592-1616, se vyskytovala tato příjmení: Šulista, Karpíšek, Krčma, Kovář, Voneš, Vrabec, Holý, Havlíček, Kuba, Poddaný, Hrdlička, Pastejř, Šafařík, Zevl.

Hospodáři ve vsi Opatovice roku 1785 podle Josefského katastru byli: v č. p. 1 Vavřinec Benda, č. p. 2 Martin Suchan, č. p. 3 Vojtěch Zevl, č. p. 4 Václav Linhart, č. p. 5 Václav Mareš, č. p. 6 (obecní kovárna), č. p. 7 Jakub Krčma, č. p. 8 (obecní pastouška), č. p. 9 Josef Tesař, č. p. 10 Šimon Kloidja, č. p. 11 Jan Šulista a č. p. 12 Matěj Košťál.)

Opatovice mají náves s klasickými selskými usedlostmi vystavěnými ve stylu selského baroka a zděnou kaplí na návsi. Hned za vsí najdete zarostlé slepé rameno. Do vsi vedou tři cesty, ale všechny malé, spíš polní. Původně ale možná vedla cesta na Hlubokou přes Opatovice, jak naznačuje otočený křížek u dnešní silnice. Díky odlehlosti (ale přitom snadné dostupnosti!) se zachovala náves v téměř původní podobě, ale značně zchátralé. Nejvíce poznamenaly Opatovice záplavy v roce 2002, kdy byla celá ves více jak metr pod vodou. Žádný statek nebyl sice přestavěn do „moderní“ podoby, ale několik jich bylo „přeopraveno“. Zvláště ten největší na konci návsi, s atypicky ušatou bránou. Náves uzavírá známá kovárna s volutovým štítem. Minimálně dva statky jsou dílem Matěje Cífký z Hluboké. Typické pro něho jsou ploché hladké štíty s bohatou konturou.

Opatovice dnes...

Většina domů dnes v Opatovicích slouží jako rekreační chalupy. Vinou komunistického režimu došlo k porušení rodové kontinuity. Statky vzaly pod správu družstev většinou za své a následná oprava a údržba znamená pro ty, kteří je dostali zpět, velkou zátěž.

Přesto se u řady objektů podařilo zachovat jejich jedinečný ráz, opravy se dočkala kaplička na návsi, kde byla roku 1998 znovu po jedenapadesáti letech sloužena bohoslužba. Díky zápalu starousedlíků a lidí, kteří našli ve vsi své kořeny, působí genius loci Opatovic neopakovatelným kouzlem. O to víc, že vesnice je perlou selského baroka a místním i náhodným návštěvníkům propůjčuje pocit návratu do minulosti.

Ještě štěstí, že místní si chrání poklid a soukromí a rozhodně netouží po tom, aby k nim proudily zástupy turistů.

Pravidelný půdorys osady nasvědčuje jejímu vzniku v době vrcholné kolonizace ve 13. století. Není vyloučeno, že se původně jmenovala Zaboří a patřila Čěčovi z Budujovic; ten prodal ves Zaboří v roce 1263 vysebrodskému klášteru, později připadla městu Českým Budějovicím a po smrti Přemysla Otakara II. ke hlubockému panství. Snad právě krátkodobá příslušnost ke klášteru způsobila změnu jména na Opatovice. Jde však jen o hypotézu. Pod tímto názvem je vesnice poprvé spolehlivě doložena v roce 1378. Osadu tvořilo ve středověku 14 zemědělských usedlostí, uspořádaných okolo obdélné návsi. Urbář hlubockého panství, vyhotovený roku 1490, uvádí na těchto gruntech následující hospodáře:

Filipa, Šturma, Svěceného, Kubeše, Jana, Míku, Vaňka, Jirsu, Víta, Matěje Vavřince, Kubu, Mareše, Václava Salvu a Koubu na chalupě.

Poblíž říčního břehu stávaly tehdy chalupy rybářů Míky, Duška, Jílka a Kotrčka, ale právo rybolovu ve Vltavě měli také sedláci Vít, Kubeš a Jirsa. **Z urbáře se dále dozvídáme, že již koncem 15. století spojoval Opatovice s Bavorovicemi most přes Vltavu.** Za Vojtěcha z Pernštejna byl roku 1514 založen u Opatovic velký rybník, existující ještě v 18. století. Od začátku 17. století do roku 1677 byly Opatovice sídlem rychty, pod jejíž správu náležely Hrdějovice a Hosín. Roku 1785 hospodařili na jednotlivých usedlostech: č. p. 1 Vavřinec Benda, č. p. 2 Martin Suchan, č. p. 3 Vojtěch Zevl, č. p. 4 Václav Linhart, č. p. 5 Václav Mareš, č. p. 7 Jakub Krčma, č. p. 9 Josef Tesař, č. p. 10 Šimon Kloidja, č. p. 11 Jan Šulista a č. p. 12 Matěj Košťál. Obecní kovárna měla č. p. 6, pastouška č. p. 8. Roku 1852 vesnice z velké části vyhořela. Sbor dobrovolných hasičů v Opatovicích vznikl roku 1912, elektrifikace obce proběhla roku 1923.

Živnost: roku 1931: hostinský a trafikant František Krčma, kovář Jakub Kučera.

Rodáci: František Mareš (1855-1942), filozof a fyziolog, rektor Univerzity Karlovy, koncem třicátých let předák českých fašistů.

Matěj Aleš Ungar (1622-1701), opat kláštera Zlaté Koruny v letech 1668-1701.

Památky: Opatovice patří k nejlépe dochovaným a nejmalebnějším celkům selského baroka. Mimořádnou estetickou hodnotu mají zejména usedlosti Marešů č. p. 5 a Krčmů č. p. 7, vystavěné po požáru z roku 1852, dále Šulistů č. p. 11 a Cívků č. p. 12, ale také usedlosti č. p. 2 (1891), 4, 21, 22, 23. Západní stranu úzké návsi uzavírá krásný volutový štít kovárny, přestavěné roku 1852 Matějem Cívkou. Stavba návesní kaple *Nejsvětější Trojice* byla povolena v roce 1850. V zatáčce silnice k Hrdějovicím, severně od návsi, se nachází kaplička sv. Jana Nepomuckého, kterou dala postavit Rozína Kubešová roku 1890.

Poblíž Opatovic stojí bývalý schwarzenberský dvůr Nová Obora.

Roku 1706 tady byla založena nová schwarzenberská obora na zvěř, k níž připadly okolní lesy, pozemky dávno zaniklého dvora Trubičného, dva vysušené rybníky a kromě toho vrchnost zabrala část polí opatovickým poddaným. Obora však trpěla častými záplavami, musela být zrušena a místo ní tu roku 1731 postavili panský dvůr pojmenovaný Nová obora. Dvůr č. p. 26.

Lidé a domy:

roku 1840 – 13 domů, 121 obyvatel

1910 – 17 domů, 151 obyvatel

2001 – 31 domů, 44 obyvatel

S použitím informací z webových stránek obce Opatovice, další texty o historii obce jsou použity z monografie obce „Hrdějovice s Opatovicemi 1350-2000“, vydané v roce 2000 k 650. výročí první písemné zmínky o obci, sepsané panem Aloisem Sassmannem. Monografii jako zájmový náklad vydal Obecní úřad Hrdějovice v roce 2000, lze ji zakoupit na Obecním úřadě v Hrdějovicích. Za pomoc s vyhledáním pramenů děkujeme paní starostce Mgr. Radce Šulistové, Ph.D., a paní Haně Jandové z obecního úřadu.

JAROMÍR ZUMR: ZE ZÁPISNÍKU FOTOGRAFA PŘÍRODY

SETKÁNÍ NA KŘEMEŽSKÉM POTOCE

Studené sychravé ráno začátkem ledna mě vylákalo na túru kolem Křemežského potoka. Vyrázil jsem od Holubova po proudu tohoto krásného potoka, který se prodírá zarostlým údolím a jeho voda spěchá až k Vltavě, kde se obě vody spojují. Znam to tady velmi dobře, protože jsem tady nejednou hledal a fotografoval skorce, ale také mám z těchto míst řadu nádherných záběrů krajiny a vody. Fotograf přírody se rád vrací tam, kde pořídil zajímavé snímky, nebo zažil příhody, které se navždy zapíší do jeho paměti. Proto tomu nebylo jinak ani dnes. Spoléhal jsem, že nyní ve všední den tady bude klid, že zde nebudou proudit davy turistů, jako je tomu v létě, kdy většina z nich míří na zříceninu Dívčí Kámen.

Cesta kolem potoka byla zapadaná čerstvým sněhem, a jelikož zde nebyla žádná stopa od lidí, věděl jsem, že patřím mezi první návštěvníky této zimní krajiny. Někdy totiž i lidské šlápoty v krajině zmaří fotografický záměr, nebo dokonce vyplaší obyvatele přírody, které by možná objevil fotograf.

Z cesty jsem sešel dolů až k vodě, kde byl na některých místech pevný krunýř ledu. Tam, kde byl malý splav, a voda tvořila malé peřeje, zůstala hladina nezamrzlá. Několikrát mě upoutala tato scenérie, kdy v zasněžené krajině bylo tmavé místo s vodou. Proto tu a tam jsem zmáčkl spoušť, abych vše zachytil. Vždyť se pokaždé nepodaří objevit tyto momenty, které nacházíme uprostřed zimní přírody. Někdy

chybí sníh, jindy je zase velký mráz, nebo je tolik sněhu, že ani nepostřehneme, že dole v údolí protéká potok. Dnes tomu bylo zcela jinak. Prostě pro fotografa ideální podívaná.

Opatrně jsem se prodíral kolem potoka a pozorně vnímal tu náheru, když najednou v popředí mezi stromy mě zaujal ve sněhové závěji tmavý bod, který se začal hýbat. Nasadil jsem teleobjektiv a viděl, že je ve sněhu vydra.

Popošel jsem za kmen stromu a pozoroval její počínání. Válela se na zádech a jen tak si hrála se svými končetinami. Byl jsem najednou svědek vydří hry. Vydry to někdy takto provozují. Když není na blízku nějaký partner, tak si vystačí samy. Prostě jen tak si mohou pohazovat šišku, kterou hází do vody, nebo si chytají ocas či si hrají se svými tlapkami. Její účinkování trvalo jen několik vteřin. Potom se podívala směrem, kde jsem stál ukrytý za stromem, a rychle zmizela. Ze břehu skočila na led, do míst kde byla nezamrzlá část, a zmizela ve vodě. Nečekané setkání byl poměrně rychlé, ale podařilo se mi zachytit pár snímků, které odhalily její přítomnost. Pomalu jsem došel až do míst, kde byla před chvílí, a tam objevil její stopy i vymáčkané místo, kde vodní královna účinkovala. Udělal jsem pár snímků a šel dál po potoce, abych hledal další krajinky, nebo i další obyvatele zimního lese. Bohužel mimo sýkor a brhlíka, jsem ten den už jiné obyvatele nespatriil. Nelitoval jsem, že jsem si ráno přivstal a odjel do těchto míst. Z mé výpravy jsem přivezl nejen záběry krajiny zimního lese, ale i snímky plaché vydry.

Fotograf přírody musí jít pro své záběry do útrob lesa za každého počasí. Nesmí mu vadit mráz nebo hodně sněhu. Jen tak potom bývá odměněn a přináší si domů nejen zážitky z pobytu v přírodě, ale i někdy velmi zajímavé snímky, které udělají radost i jiným...

Fota. Jaromír Zúmr

HLUBINNÉ ÚLOŽIŠTĚ: OTÁZKY A ODPOVĚDI

SÚRAO

 SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Hlubinné úložiště bude sloužit k trvalému a bezpečnému uložení všech radioaktivních odpadů, které v České republice vznikly a vzniknou a které není možné uložit do povrchových a přípovrchových úložišť. Funguje na základě systému geologických a uměle vytvořených bariér, které se navzájem doplňují.

Proč hlubinné úložiště?

Česká republika je zemí, která využívá jadernou energii a radioaktivita pomáhá také například v lékařství nebo výzkumu. Hlubinné úložiště je považováno za nejbezpečnější řešení, jak izolovat vysokoaktivní odpady od životního prostředí. Nejde jen o odpady z elektráren, ale třeba také výzkumu nebo zdravotnictví. Odpady, které budou v hlubinném úložišti uloženy, budou pocházet pouze z České republiky. I v případě, že by producenti přistoupili k přepracování a dalšímu využití použitého jaderného paliva, které tvoří největší podíl ukládaných materiálů, hlubinné úložiště bude nutné postavit. Žádné technologie totiž nejsou bezodpadové.

Hlubinné úložiště je nejbezpečnější, k životnímu prostředí nejšetrnější a ekonomicky dlouhodobě udržitelné řešení, jak naložit s vzniklým radioaktivním materiálem. Nic lepšího v současnosti není. Je to cesta, kterou se vydaly všechny vyspělé země (např. Finsko, Švédsko, Švýcarsko, Kanada).

Jak bude zajištěna bezpečnost úložiště?

Zajistit maximální možnou bezpečnost při výstavbě hlubinného úložiště, během manipulací s radioaktivními odpady i po celou dobu jejich uložení, je pro nás prioritou. Uděláme maximum pro to, aby ukládané odpady neovlivnily životní prostředí a nepředstavovaly hrozbu pro současné ani budoucí generace.

Bezpečnost je zajištěna vlastní horninou, tedy několika sty metry neporušeného horninového masivu a kombinací inženýrských bariér. Každá má velmi přesné požadavky na životnost, například ukládací kontejner musí vydržet až stovky tisíc let.

Základním systémem je tedy kombinace přírodních a uměle vytvořených bariér proti únikům radionuklidů. Hornině pomáháme uměle vytvořenými překážkami – samotným ukládacím obalovým souborem, v němž bude materiál umístěn, jílovým těsněním, kterým tento ukládací soubor bude obklopen, nebo vysokopevnostním betonem.

Jak bude úložiště vypadat?

Většina komplexu se bude nacházet v podzemí. Nadzemní areál chceme co nejlépe zakomponovat do krajiny, aby nenarušoval ráz okolí. Projekt výstavby úložiště projde procesem EIA, který zhodnotí rizika dopadů

na životní prostředí a navrhne opatření, jak je minimalizovat. Cílem je vybudovat bezpečné úložiště, což zahrnuje maximální ochranu lidí a životního prostředí. Budeme usilovat o co nejmenší dopady na stávající podobu území, na kterém bude úložiště postaveno. Finální podoba úložiště, konkrétně jeho povrchového areálu, bude předmětem jednání s obcemi. Chceme, aby povrchový areál byl citlivě začleněn do krajiny a aby co největší část provozu byla pod zemí.

Jak velkou část podzemí úložiště zabere?

Úložiště je ve srovnání s jinými podzemními díly (například doly) relativně malé dílo s důmyslným systémem ukládacích chodeb. Mělo by se rozkládat na ploše 2 až 3 kilometrů čtverečních pod povrchem.

Jak bude vypadat povrchový areál?

Bude se jednat o stavbu srovnatelnou s průmyslovými areály, které již existují na celém území České republiky. Podle zpracovaných studií se velikost nadzemního areálu pohybuje řádově okolo 20 hektarů. Záleží ovšem na podmínkách v lokalitě, např. na morfologii terénu i na dopravně-obslužných možnostech. Důležitá jsou i specifická environmentální omezení, jako například povětrnostní podmínky nebo krajinný ráz.

Na základě jakých kritérií, doporučila SÚRAO 4 lokality?

Při nedávném procesu hodnocení, jehož výsledkem bylo doporučení čtyř lokalit, byla zvolena kombinace 13 kritérií. Dají se rozdělit do tří skupin: bezpečnost, vliv na životní prostředí a technická proveditelnost. Na základě těchto kritérií jsme doporučili čtyři lokality pro případné další práce. SÚRAO a hodnotitelé z předních českých vědeckých institucí měřili všem lokalitám stejným metrem.

Hlubinné úložiště je pasivní jaderné zařízení s povrchovým a podzemním areálem; spadá proto pod působnost jaderné a báňské legislativy, pozemního stavitelství a environmentálních vlivů a musí splňovat veškeré relevantní požadavky z těchto oblastí.

Podrobná kritéria najdete zde: <https://www.surao.cz/kriteria-vyberu-lokalit/>

Je už vybrána finální lokalita?

Finální lokalita vybrána není. Finální lokalita bude výsledkem odborných, několik let trvajících prací a následného hodnocení, které bude brát do úvahy mnoho oblastí a oborů.

Jak ovlivní úložiště život obyvatel a co mohou obce očekávat?

Nejvíce ovlivní život při výstavbě. Bude probíhat samotná těžba, odvoz rubaniny a další

práce, uděláme ale všechno pro to, aby zásah do běžného chodu obcí byl minimální, a to i v porovnání s obdobnými stavbami.

V roce 2021 obdrží každá dotčená obec 1 milion korun, jako jednorázový příspěvek za v minulosti provedené výzkumné práce.

Každé obci, na jejímž katastru bude stanoveno průzkumné území, náleží ze zákona příspěvek, který mohou využít podle svých potřeb na svůj vlastní rozvoj. Lokalita Janoch (obce Dříteň, Hluboká nad Vltavou, Olešník, Temelín) obdrží po nabytí platnosti průzkumného území příspěvek v řádech milionů korun za rok, a to po celou dobu průzkumu.

Až bude vybrána finální lokalita, pak každá obec ve finální lokalitě dostane z jaderného účtu jednorázově zákonný příspěvek 60 milionů korun. Druhý a každý další rok až do doby, než se úložiště spustí, bude dostávat další jednotky milionů korun ročně. Každá obec ve finální lokalitě by tak měla být za celou dobu výběru lokalit a provozu úložiště bohatší o stovky milionů korun.

Zákon myslí i na poplatky pro obce za provoz a ukládání radioaktivního materiálu, což jsou v tomto případě pro obce řádově další stovky milionů po celou dobu provozu úložiště.

Neohrozí nám geologické práce nebo úložiště pitnou vodu?

Problematické vodních zdrojů se intenzivně věnujeme, voda hrála hlavní roli v několika kritériích, podle kterých byly lokality hodnoceny. Je naprosto samozřejmé, že SÚRAO při svém postupu dodržuje a bude dodržovat veškeré požadavky právních předpisů týkajících se ochrany vodních zdrojů tak, aby nemohlo dojít k jejich ohrožení. Jsme si dobře vědomi důležitosti ochrany vodních zdrojů.

Budou se muset lidé stěhovat ze svých domovů jako například v minulosti v případě přehrad?

Ne, s tímto postupem se nepočítá.

Budou se moci obce do procesu hledání finální lokality nějak zapojit?

Na doporučených čtyřech lokalitách bychom rádi zřídili Lokální pracovní skupiny, jejichž členy by měli být právě zastupitelé obcí společně se SÚRAO a dalšími orgány, které mají jednotlivé oblasti, týkající se výběru lokality pro hlubinné úložiště, v gesci. Společně budou řešit například podobu povrchového areálu, který by měl být navržen tak, aby co nejvíce vyhovoval i představám obcí.

Jaká pozitiva může úložiště přinést?

Úložiště je otázka společenské zodpovědnosti za něco, co sami využíváme a produkujeme. Na příkladu ze zahraničí, třeba z Finska nebo Francie,

víme, že úložiště znamená pro daný region také velký rozvoj a perspektivu. Pojí se s ním mnoho pracovních příležitostí, v lokalitě bude poptávka po řemeslech, přinese podnikatelské příležitosti i poptávku po stravování či ubytování. Budou posíleny obecní rozpočty, zlepši se také infrastruktura, bezpečnost a služby.

Kde se mohu s prací SÚRAO seznámit?

Možností je více, máme informační středisko, které je možné navštívit, stejně tak jako webové stránky, Youtube, Facebook nebo Instagram, odpovídáme i na přímé dotazy občanů. Do domácností v lokalitách zasíláme také noviny Zprávy ze Správy, které přinášejí informace

o problematice, jež SÚRAO řeší. Naši odborníci vystupují i v médiích a až to epidemiologická situace dovolí, budeme se opět účastnit i veřejných setkání.

*Pro více informací navštivte naše webové stránky
<https://www.surao.cz/pro-verejnost/>
nebo nás sledujte na FB a IG.*

NEVĚŘTE LIDEM, KTERÍ DĚLAJÍ PRAVOPISNÉ CHYBY

Kdo dokáže pravopisně správně napsat zadání slovní matematické úlohy, dokáže takovou úlohu i vypočítat. Takhle jednoduché to je.

Anglickému spisovateli Martinu Amisovi vyšla nová knížka a při té příležitosti řekl v jakémsi rozhovoru, že psaní je zvláštní druh umělecké činnosti, protože k němu nepotřebujete žádnou dodatečnou dovednost. Psát umí každý.

Ke všemu ostatnímu potřebujete určitý druh talentu. A řemeslo. K malování obrazů, komponování hudby nebo třeba tanci. Když chcete sdílet své emoce či myšlenky těmito způsoby, klade to na formu sdělení poměrně vysoké nároky. Psaní nabízí přímý pohled do autorovy mysli.

Když musíte zvládnout nějaké řemeslo, nutí vás to k pokorě. A vytváří to určitou vstupní bariéru pro ty, kteří pokory nemají dost. Chybí jim i pracovitost a vytrvalost. Proto je spousta grafomanů, ale mnohem méně těch, kteří nás zahrnují špatnými sochami či symfoniemi.

Samozřejmě i jazyk je svým způsobem nástroj, který lze zvládnout lépe nebo hůře. Větu lze napsat dobře i špatně, a také ji prošípkovat chybami, které čtení činí obtížným a nepříjemným. Aby se to nestávalo, mají profesionální autoři k dispozici redaktory a korektory. Jejich úkolem je očistit balast a vyladit napsané věty tak, aby daly vyniknout kráse myšlenek.

Mezi autory nejsou titi profesionální opraváři jazyka moc oblíbeni. Jak napsal ve svém románu o novinářích **Na sklonku rána** anglický spisovatel Michael Frayn, redaktor je člověk, který „opraví fakta a pravopis, škrtne poslední i první větu a také přídavná jména, a odstraní všechny pokusy o vtip“.

Upřímně, ironii stranou, kdyby redaktori opravdu důsledně odstraňovali pokusy o vtipy (včetně těch mých, nepochybně), bylo by na světě mnohem méně špatných textů. Ale píšu o tom z jiného důvodu. Myslím si, že opravování chyb je tak trochu klamáním spotřebitele. Protože kde chybí krása jazyka, chybí i krása myšlenek.

Nemyslím teď chyby ze spěchu či přehlédnutí, které děláme všichni. Anebo hrubky těch, kteří používají jiný jazyk než mateřský, nebo aspoň perfektně zvládnutý. Ale jsem přesvědčen, že úroveň jazyka je hluboce, neoddelitelně propojena s úrovní myšlenek.

Úkolem dobrých redaktorů a korektorů je naleštit karoserii, a maximálně tak seřadit chod motoru. Ne se snažit udělat z vaku fungující vůz. Známe redaktory, kteří se moří s cizími texty a snaží se z nich nějakým magickým

způsobem vydolovat něco zajímavého a smysluplného. A někdy se jim to i povede. Ale pak je to větší zásluha jich než autora.

„Když takové texty opravuji, tak se na jejich autory nezlobím. To by se zase někdo jiný mohl zlobit na mě, že neumím počítat. Jsem hloupá na matematiku, byť dnes by se asi politicky korektně řeklo, že jsem dyskalkulik,“ pověděla mi s úsměvem Martina Gregorová, korektorka známá na Twitteru jako Jazykovědma. Na svém účtu píše právě o častých pravopisných chybách, ale i mnoha tajemstvích a záhadách jazyka.

Jenže tomu já nevěřím. Když někdo má tak krásnou češtinu jako Jazykovědma, znamená to, že stejně dobře funguje i jeho myšlení. To je ta zmíněná výhoda i nevýhoda jazyka či potažmo psaní. Že vám o svém nositeli rychle prozradí, co od něj můžete čekat.

Nevylučuji, že si Jazykovědma a ostatní můžou myslet, že nejsou chytrí na matematiku. Nebo na cokoli jiného, co s jejich pěknou češtinou nesouvisí. Ale je to jen proto, že jsou pohodlní. Že to pořádně nezkusili. Nebo třeba měli někdy dávno ve škole blbého učitele matematiky, jehož přičiněním se čísel zalekli.

Kdysi jsem v jednom článku, dodnes citovaném lidmi milujícími matematiku, napsal, že kdo je chytrý na matematiku, je chytrý i na češtinu. Tedy i na psaní. A stejně to platí i obráceně. Kdo je chytrý na češtinu a kdo ovládne bezchybně jazyk, bude (či byl by) zrovna tak chytrý i na matematiku.

Nazval bych to Čermákovým axiomem, a pokud ho už někdo zformuloval přede mnou, pak se omlouvám. Ale zněl by asi takto: kdo dokáže pravopisně správně napsat zadání slovní matematické úlohy, aby v něm byly dobře všechny čárky, tvrdá i měkká i/y a samozřejmě i mně a mě, pak dokáže takovou úlohu i vypočítat. Tak jednoduché to je.

Pravopisné chyby jsou pro mě kanárce v dole, kteří úpěnlivě křičí, ať text, který je obsahuje, probiha nečtu. Že je to jen ztráta času. A ať se zaměřím na texty a lidi, kteří jazyk mají krásný a bezchybný. Protože takové budou i jejich myšlenky.

A možná nejen ty. Jak říká Markéta Gregorová alias Jazykovědma, dobrá čeština dokáže divy. „Když muž průměrného zevnějšku neříká bysme, nýbrž bychom, tak se v mých očích stane okamžitě vysoce atraktivním!“

Mluvte a pište hezky, může se vám to jen vyplatit.

Miloš Čermák, novinář, spisovatel, komentátor

ZÁSILKOVNA

3xH27, 64YPYT... takové kódy v krátké chvíli chrlí šéf na svého podrízeného. Bohužel, milí čtenáři, nevnikl jsem do kryptospeciálního ústředí tajných služeb. Jsme doma, v naší Hluboké, na území jedné z několika obchodních zásilkoven v městě.

S hrnečkem horké kávy v ruce využívám chvíli klidu v zastřešeném areálu, kde mi majitel, přítel Josef Welser, osvětluje záhady tohoto byznysu a služeb zákazníkům. Do zdejší zásilkovny se průběžně naváží stovka zásilek denně, pro objednavatele z e-shopů, nebo služby „Mezi námi“ vzájemné zásilky zboží s přáteli. S obdivem sleduji sehranou dvojici zdejší obsluhy, šéfa Welsera a jeho pobočníka Pavla /Páju/ Kratochvíla. Josef po zjištění kódu volá zákaznici jménem i příjmením. Vyjadřuji mu obdiv, že

zná tolik žen? S úsměvem uklidňuje moji nedovtipnost, že jména zákaznic vidí na displeji.

Jeho obchod prodeje suvenýrů pro návštěvníky Hluboké zde letos brzo skončil. Z něčeho se žít musí, smutně říká vedoucí zásilkovny. Proto převzal tuto službu.

Milí čtenáři, tento můj pozorovací zážitek jsem prožil v loňském prosinci. Obdivoval jsem precizní a lidsko-obchodní vztah zdejších pánů při vyřizování zásilek.

Pokud jste si při rozbalování dárků pod stromečkem, dodaných zásilkovnou, vzpomněli na tamní služebníky, zasluhují si poděkování!

František Kvapil

SPORTOVNÍ HALA OTEVŘENA

REKONSTRUKCE TENISOVÉHO AREÁLU S DOSTAVBOU VÍCEÚČELOVÉ SPORTOVNÍ HALY
A SOCIÁLNÍHO ZÁZEMÍ

INVESTOR: TJ HLUBOKÁ NAD VLTAVOU, Z. S., SPORTOVNÍ 184, 373 41 HLUBOKÁ NAD VLTAVOU

Dne 22. prosince 2020 byla zkolaudována zbrusu nová víceúčelová sportovní hala včetně zrekonstruovaných pěti venkovních antukových tenisových kurtů. Nově vybudovaná hala se sociálním zařízením a terasou se rozprostírá na 1980 m². Vlastní hala je v hřebeni vysoká 9 m, u obvodových stěn 4 m. Střešní plášť je nejen zateplený v několika vrstvách, ale i akusticky vyřešený pro lepší vnitřní prostředí (pohled z dřevěných palubek s centimetrovými spárami). Nově zrekonstruovaný areál pěti tenisových kurtů a vybudovaná hala se sociálním zázemím,

s obslužnými plochami zabírají pozemky o rozloze 2 hektary.

Vítězná cena rekonstrukce, která vzešla z výběrového řízení je 41 010 832,88 Kč. Tím ale náklady nekončí, musí se ještě uhradit služby se stavbou související (Zhotovení třístupňové projektové dokumentace, autorský dozor, koordinátor BOZP při výstavbě, PD inženýrských sítí, poplatky za napojení na síť, geologický průzkum), a to vše v částce 1 milion korun. Uvedené ceny jsou včetně DPH, která bude dle zákona odvedena státu. Celková částka 42.060.086,88 Kč vč. DPH je nepřekročitelná a v případě nedodržení zásad pro udělení dotace je nebezpečí krácení, v krajním případě úplné vrácení dotace.

O nově dokončené sportovní hale jsme si povídali na přelomu roku s **Karlem Váchou, předsedou TJ Hluboká nad Vltavou, z. s., vedoucím investičního projektu a koordinátorem výstavby.**

To je vaše TJ tak bohatá, že si troufne na tak velkou investici?

Opak je pravdou, sháníme každou korunu, od sponzorů, z pronájmu našeho zařízení a od Města Hluboká, které podporuje nejen naši TJ, ale i Sokol, Golf i Jachtařský klub (rozdělí cca 500 tis Kč). Naše TJ je největší sportovní organizací se 660 členy, kteří aktivně sportují a dostáváme více než polovinu z této částky. Jsme rádi, že téměř celá přidělená částka je použita k úhradě spotřeby elektřiny, vody, plynu a daně z nemovitostí.

Ostatní náklady, ve výši 4 miliony Kč na činnost jednotlivých oddílů pokrýváme z oddílových příspěvků od hráčů. Například hokejisté si platí hokejky, oddílové příspěvky. Fotbalisté platí kolem 1.000 Kč příspěvky dle věkových kategorií. Tenisté platí kolem 2.000 Kč s povinností odpracovat brigádě několik hodin. Všechny funkce vykonáváme zdarma, a navíc někteří z nás jsou významnými sponzory, zejména při údržbě a provozu zařízení. Naše hřiště a objekty se rozkládají na ploše 5 ha. Pozemky jsou Města Hluboká, které nám historicky – symbolicky pronajalo na 99 let za 1.000 Kč/rok. Naopak všechny hřiště a objekty jsou v našem vlastnictví a po kolaudaci je hodnota celého zařízení téměř 100 milionů korun.

To jste mi ale neodpověděl na otázku - jaké máte zdroje na tak velkou investici...?

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) vypisuje každým rokem dotační tituly na investiční a neinvestiční akce. Někdy i Ministerstvo pro místní rozvoj nebo Jihočeský kraj. Pravidelně sledujeme stránky těchto institucí, vyplňujeme desítky žádostí spojené s velkou administrativou – no, a někdy se i zadaří! Nechci čtenáře moc zatěžovat složitostí těchto úkonů, vyplňováním dokladů, ale někdy i zbytečnými výdaji za zpracování projektové dokumentace a podobně.

Na příkladu Víceúčelové haly vám stručně popíši anabázi, kterou jsme museli absolvovat se svými spolupracovníky, starostou města, s několika právníky, abychom 31. srpna 2020

Karel Vácha – předseda TJ Hluboká nad Vltavou

obdrželi rozhodnutí, že máme přiděleno 28 mil Kč, které je nutno doplnit o dalších 14 milionů Kč a stavba musí být dokončena do 31. prosince téhož roku. Tomu předcházela rok příprav, shánění stanovisek správců sítí, demolice vybydlených šaten, zpracování tří stupňů projektové dokumentace, stavební povolení, výběrové řízení, 28 razítek a podobně. V září 2019 jsem objednal u Sport-Technik Bohemia, s. r. o. projektovou dokumentaci. První stupeň byl zpracován do šesti týdnů, odsouhlasen hygieniky, hasiči, odborem životního prostředí apod. Do konce listopadu 2019 zapracovali projektanti připomínky jednotlivých institucí a požádali jsme o stavební povolení, které bylo vydáno do konce roku 2019, jak bylo požadováno v pokynech pro dotaci MŠMT. V únoru nám bylo sděleno, že jsme vybráni pro výstavbu s příslibem 30 mil Kč dotace, pokud splníme další 13 bodů. Do několika dnů jsme tak učinili, a po 2 měsících nám bylo oznámeno, že ne všechny pozemky v majetku Města Hluboká jsou nám pronajaty. Za pomoci právníků a starosty města p. Jirsy jsme na vše předložili doklady, a tím vyvrátili stanovisko MŠMT. Přesto nám byla snížena dotace o zhruba 2 miliony Kč a vyloučeny objekty, které se musely v souvislosti s rekonstrukcí provést (např. oprava bytu správce, přeložka kanalizace...)

Pane předsedo, ať počítám, jak počítám, pořád mi chybí ještě asi 14 milionů korun...

V době, kdy jsme měli příslib 30 milionové dotace, nám zastupitelstvo slíbilo usnesením příspěvek 8 milionů korun s podmínkou, že 4 miliony korun si zajistíme sami. Obrátili jsme se na naše členy, příznivce a majetné lidi o příspěvek. Mohu jmenovat ty, kteří významným způsobem již přispěli – např. p. Grill – firma WEDOS, p. Mládek McDonalds, JUDr. Honsa, p. Vopička se synem – všichni po 100 tis Kč, p. Jirsa 50 tis Kč, další v posledních dnech oznámili ochotu přispět. Významnými sponzory jsou i účastníci stavby MANE, s. r. o., STAVITELSTVÍ KAREL VÁCHA A SYN, s. r. o., Prefa Praha, s. r. o., Sport-Technik Bohemia, s. r. o. A s dalšími ještě jednáme. Jedna z možností, kterou jsme projednávali se členy – tenisty, byla varianta, že si na sezonu předplatí nájem haly.

Po rozhodnutí MŠMT o snížení původní částky z 30 na 28 milionů korun, jsem znovu požádal zastupitelstvo o zvýšení částky, která byla odsouhlasena.

Mám informace o názorech spoluobčanů, že se jim zdá částka 11 milionů korun z městského rozpočtu vzhledem k potřebám příliš vysoká...

Já chodím dlouho mezi lidmi, ale zásadní názor jsem neslyšel, i když v zastupitelstvu jedinci vyjádřili určitou obavu. Myslím, že tělovýchova a sport v dnešní době patří do každodenní činnosti občanů. Je to prakticky jediná činnost, kterou nezajišťuje stát v plném rozsahu. Dlouho ani nevytvářel podmínky. To je ale povídání na delší dobu...

Konkrétně vám mohu říci, že kromě 4 mil Kč, které zajišťujeme s lidmi z TJ, jsme projednali a podpořili prodej pozemků pod tenisovými kurty p. Vopičky, který je uhradil v letošním roce ve výši 3 mil Kč. Další náš příspěvek je i převod pozemku na ostrově (cvičiště pejskařů u mostu, který byl TJ před 20lety vrácen ČUSem. Jedna z možností byla, že ho prodáme a peníze vložíme do haly, ale rada města rozhodla, že jde o strategický pozemek, a nebylo by dobré prodávat ho cizí osobě. Takže nemovitost je již převedena na Město Hluboká a má hodnotu kolem 2-3 milionů korun. Díky převodu Město Hluboká a tedy zejména naši spoluobčané získali hodnotné zařízení prakticky za 5-6 mil Kč (dotace Města 11 mil. Kč, odečet prodej p. Vopičkovi 3 mil Kč a pozemek u mostu 2-3 mil Kč).

Můžeme tedy gratulovat ke zvládnutí velké akce, kterou jste stihli v roce 2020 realizovat a dokončit. Navíc to byl v mnoha ohledech rok hodně problematický, a to nejen pro sport.

Proto mi dovolu, abych vyjádřil poděkování všem pracovníkům – úředníkům, tajemníkovi panu Piskačovi, Ing. Smrčkoví, a zejména panu starostovi Ing. Jirsovi, se kterým jsem problémy projednával a když už jsem ztrácel naději, byl mi velkou oporou, i když to bylo velmi složité.

Nemůžu zapomenout ani na řadu spoluobčanů, které jsem často potkával na stavbě, a i ti vyjadřovali obdiv a podporu celé stavbě. Velký dík patří všem pracovníkům na stavbě, ať už jde o zaměstnance MANE s. r. o., Prefa Praha s. r. o., STAVITELSTVÍ KAREL VÁCHA A SYN s. r. o. nebo Sport-Technik Bohemia, s. r. o., kteří odvedli skvělou práci a pracovali od pondělí do neděle... Takže jsme za 119 dní kolaudovali! Nemohu zapomenout ani na ochotné důchodce, kteří v kritických dnech pracovali v nepříznivých podmínkách i ve svých 70 letech. Je to obdivuhodné, rozhodně to nedělali pro sebe. Velmi si vážím práce mé dcery Elišky, která byla mou pravou rukou.

Vážení spoluobčané, vám všem přeji do Nového roku 2021 vše nejlepší, hodně zdraví a zejména, aby se nám vyhnula další vlna pandemie.

Abychom se opět mohli scházet a sportovat, protože to k životu patří. Za příznivých vládních opatření tak budeme moci v hale zahájit provoz 11. ledna nového roku.

Foto: Adam Růžička

KNIHY OD TONYHO

Třebaže se komunistické režimy východní Evropy rozpadly, přízrak komunismu nezmizel. Naopak, tento zlý duch už ovládl svět a lidstvo by o něm nemělo přechovávat žádné falešné naděje. Sovětský svaz, coby primární ohrožení svobodného světa, nahradila komunistická Čína, která se snaží o globální hegemonii. Komunistický vliv prostupuje hranice zemí i nadále. Dokonce i Spojené státy, které stojí v čele svobodného světa, se staly obětí komunismu a jeho rozličných obměn. Taková je alarmující realita, které dnes lidstvo čelí. Kniha „Jak Přízrak komunismu

vládne našemu světu“ je povinnou četbou pro každého člověka, který si cení svobody. Kniha odhaluje způsoby, jimiž přízrak komunismu pronikl do myšlení dnešních lidí. Mapuje globální vzestup komunismu, vysvětluje, jak tento přízrak zakořenil v téměř každé oblasti dnešní společnosti – od vzdělávání až po soudní systém – a popisuje cestu, kterou musí lidstvo podniknout, aby uniklo jeho sevření. Další kniha „Devět komentářů ke komunistické straně“ podává necenzurovanou historii Čínské komunistické strany, historii, která mluví o povaze této strany, o tom, jak se postavila proti všem tradičním formám lidské civilizace, a vyjmenovává obrovské zločiny, kterých se dopustila. Od roku 2004, kdy byla kniha poprvé uvedena na veřejnost v čínském a anglickém jazyce, a to deníkem The Epoch Times v USA, vystoupilo po celém světě do dnešního dne více jak 360 miliónů Číňanů z komunistické strany a jejich přidružených organizací. Tato kniha přímo rozkládá svým nezkráceným podáním historických událostí čínskou komunistickou stranu.

Po více jak sedmdesáti letech lži a teroru měli lidé v Číně možnost poznat své skutečné dějiny. Poprvé mohli společně pochopit obrovské ztráty, které utrpěli za vlády Čínské komunistické strany. Poprvé mohli procitnout z komunistické noční můry a uvidět krásu a význam pradávnej čínské civilizace, kterou se komunistická strana pokoušela zničit.

Kniha je důležitá také pro čtenáře celého světa, i pro české čtenáře. Nejen pro nezkrácený pohled na stranu, která ovládá jednu z největších ekonomik na světě, ale také proto, že u nás, jako zemi, kde komunismus působil dlouhá desetiletí, stále přetrvává mnoho pozůstatků téhle zhoubné ideologie. Díky této knize si je můžeme znovu připomenout.

Obě knihy můžete získat i na Hluboké. O jejich distribuci se stará Tony, majitel obchodu potravin proti hlubocké poště.

Kniha Devět komentářů vyšla v českém jazyce poprvé v roce 2006 v malonákladu dvou tisíce kusů a byla velmi rychle rozebrána. Poté co po deseti letech vyšla znovu, se opět rychle rozebrala. I dnes se zdá velmi důležité ukázat pravou podstatu komunistických režimů, a tak se skupiny lidí, kteří bojují za lidská práva, snažily vytisknout knihu Přízrak komunismu a nabídnout ji k širokému prodeji v rámci projektu, kdy se na vydání podílejí jednotliví přispěvatelé. O kolik více se cílová suma překročila, o to více kusů nákladu knih se mohlo vytisknout. Cílem projektu bylo, aby byla kniha, která ukazuje syrový charakter komunistických stran obecně bez jakýchkoliv příkras, volně v prodeji v knihkupectvích. A to se podařilo! Ve sbírce se vybralo více jak 130 %.

Snahu, aby více lidí pochopilo do hloubky pravou podstatu Čínské komunistické strany, ze všech sil podporuje i hlubocký obchodník, Tony – Tran Minh Thanh. Pochází z Vietnamu, země, jejíž obyvatelé také nikdy neměli na růžích ustláno. A dokazuje, že malí velcí muži z Vietnamu mají odvážná srdce.

Tony je jediným Vietnamcem ve skupině vydavatelů této knihy. Snaží se už delší dobu o propagaci hnutí Fa-lun-kung. V Číně je to patrně nejkrutěji pronásledovaná náboženská skupina lidí.

Meditační praxe Fa-lun-kung pochází z buddhismu. Zahrnuje pomalá, energetická cvičení a klade důraz na hodnoty pravdivosti, soucitu a snášenlivosti. Věnují se jí lidé ve více než stovce zemí po celém světě. Původně byla v Číně podporovaná i vládou, od července 1999 jsou ale její členové perzekvováni. Jedním z důvodů prý bylo to, že za sedm let se meditačnímu cvičení začalo věnovat více lidí, než bylo členů komunistické strany.

I v Čechách se senát před dvěma roky zabýval peticí proti pronásledování stoupenců meditačního hnutí Fa-lun-kung (Falun Gong) čínským režimem. Petici u nás podepsalo na 38 000 lidí a podpora a prosazování lidských práv proti politicky motivovanému pronásledování hnutí Fa-lun-kung, je značná nejen u nás.

Na podporu mírumilovného hnutí, které bylo čínským režimem postaveno mimo zákon, vystoupil Senát u nás už i dříve. Tehdy vyzval Čínu, aby propustila z vězení a pracovních táborů členy hnutí, které senátoři označili za „vězně svědomí“.

Je důležité nebýt lhostejný k porušování lidských práv ve světě. Může se opravdu podařit změnit zvenku totalitní režim takové velmoci jako je Čína?

Určitě. Čím více lidí bude vědět, co se v Číně děje, tím více lidí se může obrátit na své volené zákonodárce, a mohou požadovat minimálně vyjádření, které tyto praktiky odsoudí. Čím více zákonodárců se spojí ve svém odporu proti zlé podstatě čínské komunistické strany, tím větší tlak bude vyvíjen na její reformu. Když by takto jednala většina, čínská komunistická strana se zhroutí.

Proč se snažíš o prosazování spravedlnosti?

Věřím, že by člověk měl být laskavý a dobrý, pomáhat druhým. Sám se tomuto cvičení věnuji a vím, jak moc mi pomohlo. To, že někde pronásledují lidi jen pro jejich snahu být člověkem s lepším morálním charakterem, je snad nejhorší věc a ukazuje to, jak moc zkažená čínská komunistická strana je. Proto se snažím, aby se tohle pronásledování ukončilo. Nemůžu zůstat stranou a říct si, však on to někdo udělá, musím k tomu sám přispět.

Co pro to všechno děláš?

Hlavně se snažím o to, co se v Číně děje, informovat lidi okolo. Dám jim letáček, popovídám si s nimi na tohle téma. Také se snažím poukázat na to, jak je komunistická strana v Číně špatná, důkazy jsou právě v knize Přízrak komunismu. Také se s dalšími snažíme sbírat podpisy pod peticí, která vybízí k ukončení pronásledování lidí. Petici poté předáváme naší vládě, aby za nás vyjádřila rozhořčení.

Myslíš, že je na světě víc hodných nebo zlých lidí?

Myslím si, že je na světě určitě více hodných lidí. Lidí, kteří jsou ve svém nitru laskaví a dobromyslní, je spousta. Bohužel, s tím, jak hodně upadá lidská morálka, se prezentuje spíše to špatné z povahy lidí a vypadá to, že je celý svět špatný a všichni s ním. Myslím si ale, že to jen dobří lidé mlčí a špatní lidé moc křičí. Kdyby dobří lidé také takto dali vědět, že tu jsou, byla by jich většina.

Jaké máš přání do nového roku?

Přeji všem, aby se nebáli udělat dobrou věc a byli na sebe navzájem slušní a laskaví. Přeji všem, aby věděli, že dobro vždy zvítězí nad zlem.

(knihy ke koupi v Knize Olgy Trčkové nebo na www.epochtimes.cz/ obchod/)

2020 – ROK S COVIDEM

■ Už v lednu roku 2020 se šířil nový vir v Číně. Mohla to být jen hysterie... Jenže nakonec nebyla. Nový virus se šířil mezi lidmi. První případy se objevily v Thajsku, Japonsku, Jižní Koreji. Většinou u lidí, kteří nedávno přicestovali z Wu-chanu. Wu-chan byl epicentrem nákazy. Virus se začal šířit nedaleko výzkumného ústavu, kde vědci experimentovali s netopýřími koronaviry.

■ V únoru se uzavíraly čínské lidnaté metropole a rozsáhlé shluky měst – nebezpečí pandemie se zřetelně rýsovalo na obzoru světa.

■ Choroba od té doby do Vánoc 2020 připravila o život víc než 1,6 milionu lidí a nadále pokračuje s neztenčenou silou ve svém řádění. Nejhuř postíženou zemí se stalo USA.

■ Třináctou nejtragičtější zemí světa, co se týče počtu obětí na milion obyvatel, se bohužel stalo chaoticky řízené Česko.

■ Hrozba ztráty obživy, nekonečné zmatky kolem neustále se měnících vládních opatření, nelze se divit, že lidé v ČR postupně přestávají mít chuť cokoli dodržovat.

■ Viry většinou svým hostitelům dovolí, aby s lehkým průběhem onemocnění dál chodili světem a infekci šířili. Anebo si naopak dopřejí velkou bouři v organismu a nakaženého rychle usmrtí, což ale virus zároveň omezí v rozletu. Nový koronavirus si vzal z obou strategií to nejefektivnější: šetří mladou generaci, přes kterou se šíří a úspěšně decimuje seniory a chronicky nemocné. Je také nevypočitatelný, i relativně mladí mohou zemřít nebo si odnést vážné následky. Zkrátka u něj nevíte, jaký los si vytáhnete.

V nemocnicích některých oblastí nastal zjara kolaps, podzimní vlna nemocnice nadále nenechávají pracovat v obvyklém rytmu se všemi pacienty a diagnózami. Je v nich unaveně a depresivně. Zdravotníci příslušných oddělení padají na ústa, vypomáhá další zdravotní personál, dobrovolníci, studenti, vojsko...

Před branami nemocnic si ale Češi rozdělili role. Covid je jen taková chřipka, v létě stejně zmizí, rozvíjeli teorie laici, ba i lékaři. Někdo horoval pro promoření, někdo dosud brojí proti rouškám.

Druhá polovina občanů apeluje na zodpovědnost za zdraví méně odolných, ukázněnost a ochotu se omezit ve prospěch celku.

■ Epidemie je bohužel takový neuchopitelný problém. Povodeň v roce 2002 jsme viděli na vlastní oči, a tedy pochopili všichni. Požár, výbuch, zemětřesení, kdy mrtví leží na ulicích, je hmatatelné neštěstí. Ale katastrofa na nemocničních lůžkách, v domovech pro seniory, obtížně pochopitelná nebezpečí exponenciálního růstu případů, osobní zkušenost s lehkým průběhem nemoci a tedy bagatelizování nebezpečí pro jiné, naše rozmazenost a necitlivost k ohrožení neznámých lidí... klidně si zvykneme i na rostoucí čísla zemřelých. Nebo si pamatujete, že by někdy zahltila klasická chřipka nemocnice? Už k dnešku na covid v ČR zemřelo tolik lidí, kolik obyvatel má například Český Krumlov...

■ Vědcům trvalo pouze rekordních deset měsíců, než vyvinuli vakcínu, o níž doufají, že bude účinnou zbraní proti viru.

POSLEDNÍ VÁNOCE S COVIDEM ANEB OPTIMISMUS NAKONEC...

Profesor Libor Grubhoffer, někdejší rektor Jihočeské univerzity a současný ředitel Biologického centra AVČR, patří ke špičce na poli molekulární a buněčné biologie a genetiky. Odpovídal na otázku, která nás zajímá:

Jak moc ovlivní koronavirus i rok následující?

Pevně doufám, že se podaří rozhybat dostatečně rychle očkovací kampaň. Jakmile se přiblížíme počtem imunních spoluobčanů kolektivní imunitě, šíření koronaviru se citelně zpomalí a komunitní šíření se změní v ohniskové. A to už bude možné dále tlumit běžnými protiepidemickými opatřeními.

Jednoznačně bude očkovací kampaň největší výzva pro rok 2021, logisticky nesmírně náročná záležitost. Naše vláda opět zaspala, ale v tomto případě máme velké štěstí, že distribuci první vakcíny vyžadující hluboké zmrazení při -70 °C zajišťuje v plném rozsahu přímo její výrobce, firma Pfizer/BioNTech.

První čtvrtletí nového roku, než se rozběhne očkovací kampaň naplno

a proočkováno bude alespoň 30 % obyvatel naší země, bude pandemická situace víceméně shodná se současnou situací na konci odcházejícího roku. To znamená, že šíření nového čínského koronaviru bude mít stále ještě komunitní charakter vyžadující dodržovat s plnou vážností protiepidemická opatření PES.

Změní se vše k normálu až poté, co se občané ČR proočkují?

Dosažením kolektivní imunity imunizací pomocí dostupných vakcín je hlavním předpokladem k návratu do normálních poměrů v životě lidské společnosti, nadále bude pokračovat průběžné testování lidí na protilátky. Brzy poté se dozvíme více o dynamice imunitní (protilátkové) odpovědi a její trvanlivosti. Podle toho budou upřesněna očkovací schémata pro jednotlivé typy vakcín. Zatím předpokládáme, že ochranný účinek vakcín bude trvat nejméně po dobu jednoho roku, spíše déle...

SVĚT ROKU 2020

Hádejte, jaké bylo světově nejpoužívanější slovo v roce 2020?

Přesto se děly ve světě děly i jiné věci...

Čína ovládla Hongkong. – Velká Británie opustila Unii. – Běloruská

revoluce. – Nepokoje v USA – Konec beztržnosti na Slovensku. – Otrava Alexeje Navalného. – Terorismus v Evropě, za humny ve Vídni – Klimatické slibování. – Turecké rozpínání a bojování. – Porážka Donalda Trumpa...

ČESKO ROKU 2020

První jarní vlnu pandemie zvládli Češi s disciplínou a nasazením. Šli roušky a vzájemně si pomáhali. Umíme se semknout! – Best in Covid už na podzim jako mnoho jiných slibů nevyšel. – Krajské volby: ANO /ne/vyhrálo volby, zcela pohořeli sociální demokraté a komunisti. – Otrávená Bečva – ¼ roku vyšetřování úřední odpověď nepřineslo. Místní lidé si tak myslí své. Případ vyšetřuje policie. – Nejtragičtější požár v historii Česka: smrt tří dětí, těhotné ženy a dalších sedmi lidí v bytě v 11. patře domu v Bohumíně. Pachatel tak pod vlivem alkoholu dokázal mezi oběťmi usmrtit i vlastního syna a vnuka. – Česko se připojilo k unijnímu závazku nadále snižovat závislost na fosilních palivech. – Bělorusko: Česká zahraniční politika v posledních letech neprovedla významně zapamatovatelný čin. Letos se ale Ministerstvo vnitra rozhodlo pomoci 50 Bělorusům, kteří byli ve své zemi zraněni a zbiti při protestech proti zmanipulovaným prezidentským volbám. – Svoboda médií

slábne. Podle žebříčku mezinárodní novinářské organizace Reportéři bez hranic, jsme spadli na čtyřicátou příčku. Ještě před šesti lety jsme seděli na třinácté... Fotbal a vlivná zákulisní osobnost Roman Berbr, místopředseda Fotbalové asociace ČR, je vnímán jako symbol prohnulosti zdejšího fotbalu. Nehrál fér. Přinese jeho pád naději nových časů v nejoblíbenějším českém sportu? – Nižší daně. Končí monopol stravenek, klesá spotřební daň na naftu a startuje jednodušší režim paušální daně pro živnostníky... Ve státním rozpočtu ale není výpadek daní krytý úsporami, úlevy tedy půjdou na dluh. – Prezident letos nevyšel z Česka ani z Lán. První muž republiky téměř neopouští Pražský hrad a lánský zámek. Ve výjezdech do regionů i do zahraničí výrazně zaostává za slovenskou prezidentkou Čaputovou. S ohledem na své zdraví by měl zvážit rezignaci, soudí politologové.

SOFTBALL JE NÁŠ!

Nová šance sportovního vyžití pro dívky ročníků 2009 – 2012, Hluboká vstupuje do ligy Žákyň v Softballe!

Hluboká již dlouhá léta nabízí možnost sportovního vyžití v různých sportech, a to nejen dospělým, ale chlapcům i dívkám od raného školního věku.

Nejviditelnějším sportem pod záštitou Sokola Hluboká je jasně Baseball, který díky pilné práci všech trenérů, pomáhajících rodičů a vedení Sokola těží ze široké hráčské základny ve všech věkových kategoriích.

Také díky této skvělé partě si v posledních letech do nejmladších kategorií nachází cestu stále více děvčat, a to nás velmi těší.

Tato děvčata mohou hrát Baseball společně s chlapci až do svých 13 let a pak mohou přejít k Softballu.

Nyní jsme se rozhodli umožnit nejen zkušeným hráčkám z nižších kategorií zvolit alternativní cestu k Softbalu, ale oslovit i ty, které mají zájem s tímto sportem začít.

Co to konkrétně znamená?

Nově jsme se pro nastávající rok rozhodli sestavit tým U13 Žákyň (ročníky 2012, 2011, 2010 a 2009) nejen z odchovankyň Baseballu, ale také nových hráček pod vedením trenérů V. Salaby, J. Ziegelbauera a D. Lískovce.

Co nás čeká?

Již nyní začínáme tréninky v Sokolovně. Scházíme se každé pondělí od 17 hodin a středu od 16 hodin. V případě nepříznivého epidemiologického

stavu se tréninky konají za dodržování daných pravidel ve venkovní pálkařské hale.

Od jara se budeme účastnit vybraných turnajů v našem regionu. Na léto či podzim připravujeme soustředění týmu. A po celou tu dobu si užíváme kopu srandy a zdravého pohybu ve skvělé partě a se zázemím, které nám závidí celá republika!

Co je naší vizí?

Chceme zajistit na Hluboké stálou základnu mladých hráček Softbalu, tak, aby měly vyšší kategorie z čeho čerpat. Chceme, aby se i nadále, a pokud možno ještě ve větším počtu, hlubocké hráčky stabilně objevovaly v české reprezentaci. A nakonec: proč by Hluboká nemohla mít jednou svůj tým i v nejvyšší české lize Softballu?

*Těšíme se na vás!
Vláda, Honza, David*

Jsi ty, nebo vaše dcera, vnučka, známá, děvče narozené v uvedených letech?

Přijďte se za námi podívat na trénink, nezávazně si vyzkoušet, jaké to je, rádi uvítáme každého zájemce.

Pro domluvu termínu využijte telefon **608 507 167**.

HLUBOCKÁ DĚVČATA VYHRÁLA STŘÍBRNOU MEDAILI NA ČESKÉM BASEBALLOVÉM POHÁRU U8 V PRAZE!!!

Mezi svátky jsme se setkali na hřišti s některými našimi stávajícími hráčkami, které si přišly vyzkoušet novou výstroj od Ježíška. A při této příležitosti jsme jim položili pár otázek.

Co tě přivedlo k baseballu / softballu?

Lada: Můj kamarád ze školky Tomík Pírgl.

Lucka: Baseball hraje brácha, hra se mi zalíbila.

Katka: Hrají ho moji kamarádi.

Anna: Na doporučení od zkušených hráčů.

Adri: Chtěla jsem zkusit tento sport. Rozhodovala jsem se mezi hokejem, ale baseball mi byl bližší.

Viki: Hrál ho můj bratr a hra se mi moc líbila.

Co bys řekla kamarádce, když se tě zeptá, proč by se měla připojit zrovna k našemu týmu?

Lada: Je tam spousta různých činností, na rozdíl od fotbalu, kde se pořád jenom kope do míče. Taky se musí hodně přemýšlet. Takže se nikdy nenudíme. A taky máme super trenéry!

Lucka: Je tam dobrá parta a velká sranda. Naučíš se spoustu věcí, kterými můžeš zaujmout své kamarády při tělocviku.

Katka: Jsme týmoví hráči a podporujeme se navzájem.

Anna: Najdeš u nás kamarády a jsme dobrá parta.

Adri: Super sport, zábava, přátelství. Super kamarádi.

Viki: V našem týmu je super kolektiv a sranda!

Když se řekne „rok 2020 s Baseballlem / Softballem“, co tě napadne jako první vzpomínka?

Lada: Jak jsme pili šampaňské z poháru!

Lucka: První turnaje, hezky strávený týden s kamarády na soustředění. Celodenní trénování u Ládi.

Katka: Jak jsme vyhráli stříbrnou medaili na Českém baseballovém poháru U8 v Praze!!!

Anna: Summercamp na Hluboké.

Adri: Druhé místo na MČR – Praha.

Viki: Zápas v Plzni, hodně fandění a super nálada.

Na co se těšíš v dalším roku s baseballlem / softballem?

Lada: Že budeme moct krást mety!

Lucka: Na tréninky, zápasy, prostě na všechno, co se týká baseballu a softballu.

Katka: Těším se na Summercamp protože jsem o něj letos kvůli zranění přišla.

Anna: Na Zimní Ligu, Little League a na náš nový softbalový tým.

Adri: Jasná odpověď: pozice catchera a zápasy!

Viki: Na hodně zápasů a akci na hřištích.

Jak by měl vypadat podle tvých představ ten nejlepší tým?

Lada: Náš přeci je nejlepší!

Lucka: Nejlepší tým je ten, ve kterém panuje dobrá nálada a radost ze společné hry.

Katka: Nehádají se a nevadí jim, když někdy prohrají.

Anna: Navzájem se podporují, prohra je nerozhází.

Adri: Jako ten náš holčičí.

Viki: Nejlepší tým je takový, který se podporuje, fandí si a hráči se mají rádi.

Jaký je tvůj největší softbalový sen, čeho bys chtěla dosáhnout?

Lada: Být nejlepší catcher!

Lucka: Chtěla bych hrát v reprezentaci.

Katka: Stát se úspěšnou hráčkou na 3 B a vyautovat spoustu protihráčů.

Anna: Chtěla bych být dobrou nadhazovačkou a být v týmu oblíbená.

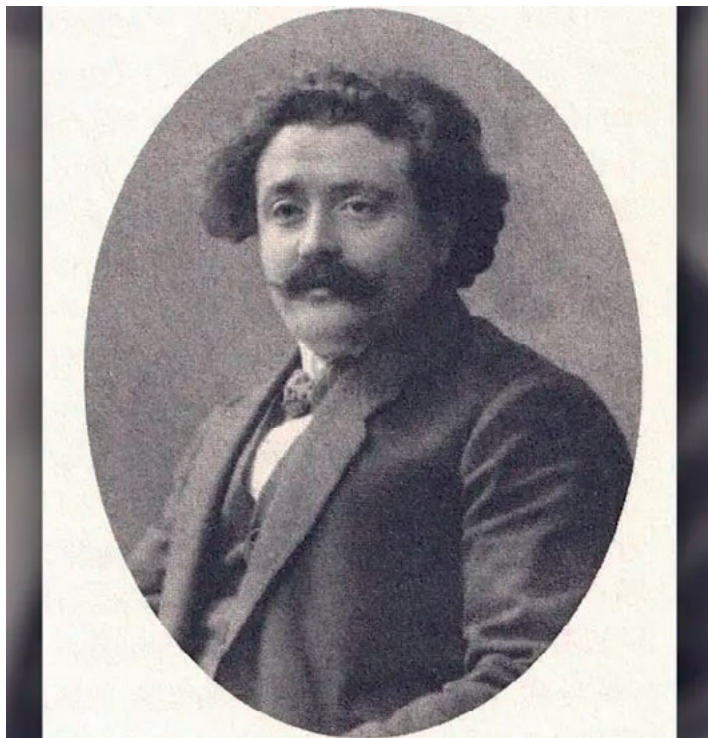
Adri: Chtěla bych jednou hrát extraligu jako catcher.

Viki: Můj největší sen je jet s týmem někam do zahraničí na zápasy.

Trenérovi Davidu Lískovci děkujeme za zprostředkování setkání s děvčaty mezi svátky a Silvestrem.

DOMÁCÍ LÉKAŘ HITLEROVÝCH? LIDUMILNÝ ŽID Z JIŽNÍCH ČECH

V únoru roku 1941 se v New Yorku setkal Erik Warburg, židovský předseda výboru, jenž pomáhal téměř třem tisícovkám německých lékařů, kteří uprchli do USA, s židovským rakouským lékařem, devětašedesátiletým Eduardem Blochem (1872-1945). Warburg se podívoval, že Rakušan uprchl z Lince tak pozdě. Mělo to překvapivý důvod.

Starý pán, od jehož úmrtí letos uplynulo stejně jako od konce války 75 let, odpověděl, že byl kdysi domácím lékařem Hitlerových, pečoval o Adolfovu matku Kláru a „to mu její syn nikdy nezapomněl“.

Překvapený Warburg se ptal, proč právě takoví lidé měli židovského lékaře. Bloch tiše prohlásil: „Rodina a zejména mladý Hitler nebyli za svých lineckých dob nikterak antisemitsky zaměřeni.“ To Warburga udivilo, ba šokovalo.

Konečně, newyorský svět dobře znal Hitlerovy zločiny a takové tvrzení neodpovídalo jeho představám o diktátorovi. Sám Bloch se s Klárou setkal pouhou náhodou (postavou Eduarda Blocha se zabývala Brigitte Hamannová v knize Hitlerův ušlechtilý Žid, Prostor 2012).

Muž mezi dvěma národy

Eduard Bloch se narodil 30. ledna 1872 v Hluboké nad Vltavou v jižních Čechách jako syn Moritze Blocha, který měl na starosti „veškeré obchodní transakce schwarzenberského velkostatku“.

Eduard byl nejmladší z pěti dětí. Silně nábožensky založenou rodinu ovlivňoval hlavně otec – každý den Eduardovi „četl Písmo svaté a vykládal židovskou historii“. Zemřel o synových patnáctinách.

Mladý Bloch po maturitě na gymnáziu v Českých Budějovicích v roce 1891 odešel na německou Karlovu univerzitu v Praze, kterou nazýval „matkou Židovstva“, aby tam studoval medicínu. Octl se mezi dvěma ohni – v českých zemích vřel kotlík národnostních rozbrojů – Češi a Němci na sebe neustále útočili.

To byla těžká situace pro židovského medika, který mluvil stejně dobře česky jako německy a cítil pouto k oběma národům. V lednu roku 1899 ukončil studia třemi rigorózy. Po vojně začal působit jako praktický lékař v Linci, a ne ledajaký.

Každá pacientka je milostivá paní

V praxi se Blochovi vedlo od počátku dobře, postupně se stal nejvytíženějším lékařem ve městě. Každou ze svých pacientek, chudou nebo bohatou, oslovoval „milostivá paní“. Když některé nemajetné

protestovaly, lékař odpovídal: „Milostivou paní se stáváte tím, že přijdete ke mně, že jste mojí pacientkou!“

Před jeho ordinací na Landstrasse stála neustále připravená drožka, schopná kdykoli vyjet za pacientem – ve dne v noci, za deště, za sněhu. Cestou ji potkávali mnozí občané a nikdy nezapomněli na lékařův zjev – rozevlátý plášť a černý klobouk s krepkou. Byl brzy zvolen do představenstva Židovské obce. S Lincem srostl i z osobních důvodů.

V Linci Bloch často navštěvoval zámožnou rodinu Kafkovu. Ta vlastnila firmu Ludwig und Sigmund Kafka, palírnu produkující „destiláty, konzervy, ocet, hořčice, okurky“. Eduard léčil jejich vnuka Kurta, navštěvoval Kafkův salon, proslulý dobrým pitím i jídlem. V domácnosti jej nazývali „strýček doktor“. Sigmund Kafka s manželkou Hermine měli čtyři děti, z nichž nejpůvabnější byla tehdy pětadvacetiletá dcera Lilli. Jednou těžce onemocněl Lillin bratr, jednadvacetiletý Egon – dostal tyfovou horečku, která v Linci řádila.

Doktor Bloch docházel k jeho posteli ve dne v noci. Lilli mu pomáhala a později napsala: „Nezbýval čas ani nálada na triviality. Dr. Bloch a já jsme se vzájemně viděli takoví, jací jsme skutečně byli, bez jakéhokoli fyzického či mentálního make-upu. Strávili jsme společně hodiny naplněné strachem a sdíleli jsme radost, když se bratr zase vrátil do života.“

Bloch a Lilli se do sebe zamilovali. Vzali se v létě roku 1902 a nikdy nelitovali. Narodila se jim v roce 1903 jediná dcera – Gertrud, zvaná Trude. A doktor dál úspěšně kurýroval. Stejně jako v den, kdy jej 14. ledna 1907 navštívila v ordinaci neznámá žena.

Vysoká, štíhlá, celkem pohledná, asi osmačtyřicetiletá dáma si podle Blocha „stěžovala na bolesti na hrudi, místy tak silné, že ji připravovaly o noční klid. Po zevrubném vyšetření jsem mohl s jistotou konstatovat existenci zhoubného novotvaru (rakovinový nádor)“. Tehdy byla taková diagnóza rovna rozsudku smrti. Touto pomoc hledající ženou byla Klara Hitlerová, matka Adolfa Hitlera.

Pacientce Bloch o smutném nálezu nic neřekl, zato si pozval její děti, Paulu, sedmnáctiletého Adolfa a nevlastní dceru Angelu Raubalovou. Oznamil jim, že jedinou možností je radikální operace.

Mladý Hitler „měl vydešenou tvář. Z očí se mu řinuly slzy. Teprve později jsem si uvědomil, jak velká byla láska mezi matkou a synem“.

Klaru s výsledkem nakonec seznámili. Měl ji za Blochovy asistence operovat primář chirurgie v Nemocnici milosrdných sester doktor Karel Urban. Adolf trval na tom, aby jeho matka dostala zvláštní pokoj, za který také zaplatil. Osmnáctého ledna Klaru operovali.

Největší starosti jí dělala obava o synovu budoucnost: „Adolf je ještě tak mladý.“ Operace se zdařila. Na čas. O Hitlerově rodině tehdy lékař ještě nic nevěděl. Ani o jeho problematickém dětství. Viděl především milujícího potomka.

Adolf a Paula pocházeli ze třetího manželství „vrchního oficiála celního úřadu“ Aloise Hitlera s Klarou rozenou Polzlovou. Už jako penzista koupil otec v malé obci Leondingu u Lince domek. Adolf tam chodil do čtvrté a páté třídy základní školy a později na lineckou reálku. Chlapec propadal záchvatům vzteku, choval se přidrzle a neměl žádnou ctižádost. Hned první rok školní docházky propadl.

Otec prý Adolfa každý večer mlátil – tak, že jej rodina dokonce jednou považovala za mrtvého. Ve zlých časech chlapce vždy chlácholila matka.

V lednu 1903 otec zemřel na plicní krvácení. Pro rodinu to znamenalo osvobození. Adolf ve škole ale nadále propadal, i poté, co začal navštěvovat novou ve Štýru. Nakonec zůstal doma, ani do učení nešel. Chtěl se stát malířem. Matka jej v tom podporovala. I v čase své nemoci.

Zpočátku se Klara cítila po operaci dobře. Změnila i bydliště – s rodinou se přestěhovala do venkovského Urfahru do světlého bytu. Denně docházela do Blochovy ordinace. V září 1907 se mezitím Adolf bezúspěšně ve Vídni pokusil o zkoušku na Akademii výtvarných umění. Doma to tajil. Z Vídně poslal lékaři pohlednici s nejsrdečnějším pozdravem. Matčina

nemoc se ale prudce zhoršila. V říjnu Bloch prohlásil, že její stav je beznadějný. Musela ležet a trpěla nesmírnými bolestmi.

Podle Blocha „nesla svůj kříž statečně, bez kolísání a nářků. Ale zdálo se, že jejího syna matčina bolest mučí“. Morfium nepomáhalo. Proto po dohodě s Adolfem sáhl doktor Bloch po nejsilnějším a také nejdražším prostředku, jodoformu. Napustila se jím gáza, přiložila ke krvavé hnisající ráně a ovázala se.

Každodenní proces způsoboval nesmírnou bolest. Klara Hitlerová zemřela v noci na 21. prosince 1907. Pohřbili ji na hřbitově v Leondingu. Bloch ji léčil za velmi nízký honorář. Sám na pohřeb nepřišel.

Poslední setkání

Dne 24. prosince se Bloch naposledy viděl se sourozenci Hitlerovými. S Adolfem se už nikdy osobně nesetkal. Někdy mezi lety 1910 a 1913 od něj dostal ještě jeden pohled z Vídně. Trvalo dlouhá léta, než se dozvěděl, že se ze „zdvořilého chlapce“ stal radikálně antisemitský politik.

Jeho život šel dál. Za války pracoval jako vojenský lékař, po ní jako zdravotní rada a poté „jako jediný Žid v alpských zemích coby vrchní zdravotní rada“. Mezitím sílil antisemitismus. Bloch jako člověk apolitický se o dění v jednotlivých politických stranách příliš nezajímal.

V roce 1933 po Hitlerově převzetí moci v Německu nemohl uvěřit, že „to je ten mladý, jemný, bledý student, jehož měl v péči“. A Hitler na něj nezapomněl.

Ušlechtilý Žid

Ve třicátých letech se prý Hitler na Berghofu vyptával jednoho Rakušana z Lince: „Jak se má můj starý domácí lékař Dr. Bloch? Stále ještě ordinuje? No ano, to je výjimka, to je takový ušlechtilý Žid. Pokud by všichni Židé byli takoví, nebylo by ani židovské otázky.“ Prohlášení nijak originální – ušlechtilý Žid byl výraz pro někoho, koho bylo třeba vyjmout ze zajetí obecného antisemitismu, tedy takzvaný „vyňatý Žid“.

Stejně se prý Hitler ptal na Blocha po anšlusu Rakouska v březnu 1938. Lékař na to byl zřejmě pyšný. A to bez ohledu na následné zatýkání a zabíjení v Rakousku. A pronásledování Židů. Den co den se Blochovi setkávali s tragédiemi přátel a pacientů. Přesto měl lékař „zvláštní status“. Nemusel mít u své jmenovky na domě v Linci štítek s označením Žid. Směl ovšem ošetřovat pouze Židy. V březnu 1938 mu navíc gestapo odebralo obě Hitlerovy pohlednice. Marně doktor žádal o jejich navrácení.

On sám dobrovolně odevzdal chorobopis Klary Hitlerové do mnichovského archivu. Mohl zůstat ve svém bytě a nikdy se u něj nekonala žádná prohlídka. V říjnu roku 1938 uzavřel po 37 letech své činnosti lékařskou praxi. Byl si vědom toho, že brzy bude muset Linec opustit, ať už je „ušlechtilý Žid“, či nikoli. Obecná snaha nyní vyznívala v duchu „očistit Linec od Židů“.

Zdržel se v Linci dost dlouho, ale nakonec jej – byť pozdě – opustil. V lednu roku 1941 vstoupil i se ženou na půdu New Yorku. Tam žil v ústraní až do své smrti (na rakovinu) 1. června roku 1945. Také v New Yorku napsal své Paměti. Šokující zvěsti po otevření koncentračních táborů Bloch už nezaznamenal. Pro něj zůstal Adolf Hitler vzpomínkou na Linec v roce 1907.

Kult Hitlerovy matky

K vůdcovskému kultu patřil i mateřský kult, v němž Hitler veřejně evokoval lásku ke své matce a Klaru Hitlerovou představil jako ideální ženu. V roce 1937 prohlásil matčiny narozeniny, 12. srpen, Dnem německé matky.

Na celoříšském sjezdu strany v roce 1938 zvýšil Hitler hodnotu Dne německé matky ještě ustanovením, že na Klařiny narozeniny bude propůjčován Mateřský kříž. Byl postaven na roveň vojenským řádům pro muže a propůjčován jen německým ženám „čisté rasy“. Takto vyznamenané ženy musely být na ulici zdraveny hitlerovským pozdravem a měly nárok na místo k sezení v tramvaji a ve vlaku.

zdroj: Lenka Bobíková, Právo

pf 2021

Jaromír Zumr

V EXTRALIZE POVEDE BASEBALLISTY HLUBOKÉ ZKUŠENÝ TRENÉR ZDENĚK JOSEFUS

Fotografie klubu

Letošní prvenství A týmu mužů Baseball & Softball Clubu posunul hlubocké Sokoly mezi absolutní domácí baseballovou elitu. Na jih Čech tak Hluboká přivádí novou extraligovou soutěž s ambicí zařadit tento původem anglický a Amerikou proslavený sport, co do oblíbenosti a divácké

atraktivitu, na úroveň českobudějovického hokeje, fotbalu a volejbalu.

„Čeká nás spousta práce. Do extraligy nejedeme na návštěvu. Naším cílem je stát se její pevnou a nedílnou součástí,“ uvedl předseda baseballového klubu David Šťastný. „Od letošního roku disponuje odpovídajícím zázemím v podobě čtyř nově zrekonstruovaných hřišť se závlahou a aktivní drenáží, novými střídačkami, ploty a dalšími bezpečnostními prvky i několika pákarskými klecemi, z nichž jedna krytá je určena pro zimní tréninky.“

Na klíčový post hlavního trenéra hlubockých extraligových Sokolů získali zkušeného Zdeňka Josefuse. Doktor pedagogiky, legenda baseballu u nás a zakladatel České baseballové akademie, přichází na Hlubokou z Prahy s jasnými představami a sebevědomím, které pramení z dokonalé znalosti schopností i možností hráčů a klubu Hluboké nad Vltavou.

„V současné době máme hráče na to, abychom hráli extraligu v první polovině tabulky. V žádném případě nejde o to být v extralize a potácet se někde na jejím chvostu. Do nejvyšší soutěže jdeme s cílem hrát na jejím čele. A nejenže to chceme, ale také na to máme,“ konstatoval kouč, který má mimo jiné obrovské zkušenosti s vedením mládežnických reprezentací, je bývalým trenérem mládeže v pražské Kotlářce a loňským držitelem národní ceny České baseballové asociace za dlouholetý trenérský přínos baseballu.

O rozhodnutí Sokolů nehrát v extralize baseballu druhé housle, hodně vypovídá jejich historie a úspěchy A týmu z uplynulých let. Jeho prvním velkým úspěchem bylo vítězství v druhé nejvyšší soutěži (1. lize) v roce 2003 a následné extraligové působení v roce 2004. Tehdy se ovšem ukázalo, že k setrvání v elitní skupině nemají Sokolové dostatečně stabilní, hráčské, technické a klubové zázemí. Trpělivě setrvali v čele 1. ligy, budovali, pracovali a čekali na správný okamžik. V 1. lize byli následně třikrát třetí, v letech 2008, 2010 a 2016, třikrát druhí, v letech 2006, 2011 a 2012 a konečně pětikrát první, v letech 2013, 2014, 2015, 2018 a letos. Teprve nyní doznali, že nastal ten správný čas jít dál.

Baseballový oddíl hraje soutěže pod značkou Sokol Hluboká, byl založen místními mladými nadšenci v roce 1994 a v současné době má přes 300 členů. Předseda klubu David Šťastný v této souvislosti připomněl, že baseball má podobně jako další aktivity ve stále se rozvíjícím hlubockém sportovním relaxačním areálu u Vltavy obrovskou podporu města.

Po čtvrtstoletí existence klubu a na začátku třetí dekády jednadvacátého století má Hluboká nad Vltavou šanci zapsat se napevno do mapy slavných míst českého a evropského baseballu. Sokolové slibují, že pro své město a Jihočeský kraj udělají maximum.

Milan Havel, Situace 2021, kresba tužkou na papíru, 21x24 cm, 2021, dílo AIG